

มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

วันที่ ๑๖/๑๒/๒๕๖๓

พ.ศ. ๒๕๖๓

การออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่ได้รับแรงบันดาลใจจากเครื่องแต่งกายโนรา
Product Design and Development Inspired from Nora Costume

งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากงบประมาณ เงินรายได้ (บำรุงการศึกษา)
สำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

ชื่องานวิจัย การออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่ได้รับแรงบันดาลใจจากเครื่องแต่งกายโนรา
ผู้วิจัย จรรย์สมร ผลบุญ
กำธร เกิดทิพย์
หน่วยงาน สำนักศิลปะและวัฒนธรรม
ปี 2565

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยและพัฒนาโดยใช้วิธีการแบบผสม (mixed method) ระหว่างวิธีการเชิงคุณภาพและวิธีการเชิงปริมาณ มีวัตถุประสงค์ เพื่อออกแบบและสร้างสรรค์ลวดลายจากชุดลูกปิดโนรา

ผลวิจัยพบว่า ผู้วิจัยได้นำการวิเคราะห์ลวดลายจากชุดลูกปิดโนรา โดยนำลักษณะเด่นคือ มีลักษณะเป็นจุดเรียงลงมาเป็นเส้นตรง ลวดลายจะเป็นรูปทรงเลขาคณิต สีของชุดโนราจะมีการใช้ที่หลากหลาย อาทิ สีน้ำเงิน สีส้ม สีเหลือง สีเขียว สีแดง เป็นต้น ผู้วิจัยได้ออกแบบลวดลายจากชุดลูกปิดโนราเป็นจำนวน 6 ลาย แต่เลือกใช้เพียงลวดลาย 3 ลาย โดยยึดผลการประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิ ต่อมาผู้วิจัยนำลวดลายที่ได้มาออกแบบผลิตภัณฑ์ โดยจัดทำเป็น 3 ประเภทคือ 1) แบบเครื่องนุ่งห่ม ได้แก่ เสื้อบุรุษ เสื้อสตรี 2) ผ้าเอินกประสงค์ ได้แก่ ผ้ามาบน เพอร์นิเจอร์ 3) งานแฮนด์เมค ได้แก่ เคสโทรศัพท์มือถือ กระเป๋าสตางค์ กระเป๋าใส่เอกสาร กระเป๋าใส่เหรียญ ซึ่งผู้วิจัยได้ออกแบบโดยใช้ภาพจำลอง (Simulation) และนำภาพร่างของผลิตภัณฑ์ที่ได้ออกแบบส่งให้ประชาชนทั่วไปซึ่งเป็นกลุ่มนักศึกษา และวัยทำงานทั้งผู้ชายและผู้หญิงจำนวน 100 คนประเมินความพึงพอใจ โดยผลการประเมินภาพรวมปรากฏอยู่ในเกณฑ์พึงพอใจมาก ทั้งนี้ผลประเมินรายย่อยด้านผลิตภัณฑ์ที่อยู่ในเกณฑ์พึงพอใจมากที่สุดคือ กระเป๋าถือสตรี เคสโทรศัพท์มือถือ และเสื้อสตรี ผู้วิจัยได้คัดเลือกกระเป๋าถือสตรีมาเป็นผลิตภัณฑ์ต้นแบบสำหรับให้เจ้าของทุนวิจัยนำเป็นต้นแบบในการพัฒนาต่อยอดส่งเสริมอาชีพให้แก่คนในชุมชน

คำสำคัญ: การออกแบบลวดลาย, ชุดลูกปิดโนรา, ผลิตภัณฑ์ต้นแบบ

เลขที่	1146821
วันที่	3 ส.ค. 2565
เวลา	9.45.5
ชื่อ	จ.ก.

ชื่องานวิจัย Product Design and Development Inspired from Norah Costume
ผู้วิจัย Jansamorn Pholboon
Kamtorn Kerdthip
หน่วยงาน Cultural Centre, Songkhla Rajabhat University
ปี 2022

Abstract

This research was a research and development to used mixed method between Qualitative research and Quantitative research. The aim of this research was to designed and created pattern from the Beads Costume of Nora Dance. The result of this research was that the researcher analyzed pattern of Beads Costume of Nora Dance, the unique of the pattern were appearance of dots form in line, the pattern were geometry forms, and used multicolor such as dark blue, orange, yellow, green and red color. As the researcher I designed 6 patterns from Nora costume but chosen only 3 patterns by the assessment result from the experts. As the researcher I used patterns to designed 3 kinds of products which were 1) Apparel were blouses for men and women 2) The multi-purpose clothes were curtain, furniture 3) Hand made products were mobile phone case, women handbag, briefcase and wallet. As the researcher I designed by using products simulation and sent to 100 people which were university students, men and women at working age to estimate the satisfaction. The result of estimation for the big picture were in very satisfy standard, the result of estimation for small group were most satisfy which were women handbag, mobile phone case and blouses for women. As the researcher I selected the women handbag to be the Prototype Product for the research grantor as the prototype to develop and raise to occupation for people in the community.

Keywords: Pattern Design, Beads Costume of Nora Dance, Prototype Product

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณผู้เชี่ยวชาญ ผศ.ศศิธร วิศพันธ์ อาจารย์ชัยวัฒน์ภัทร เลาสัตย์ ผู้เชี่ยวชาญงานด้านออกแบบ ผศ.บัณฑิตา วรศรี ผู้เชี่ยวชาญด้านทัศนศิลป์ อาจารย์โอภาส อีสโม ผศ.ทัศนียา คัญทะชา ผู้เชี่ยวชาญด้านการแสดงโนรา คณะครุอาจารย์ เพื่อนวงการนาฏศิลป์ ตลอดถึงนักศึกษาที่ได้ช่วยเหลือผู้วิจัยในการประเมินคุณภาพและความพึงพอใจต่องานวิจัยชิ้นนี้ จนสามารถทำให้งานวิจัยฉบับนี้มีความสมบูรณ์ในด้านเนื้อหา

ขอขอบคุณนักศึกษา อาจารย์ และเจ้าหน้าที่โปรแกรมวิชานาฏศิลป์และการแสดง คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ที่ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมด้านต่างๆที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย

ขอขอบคุณบุคลากรคณะศิลปกรรมศาสตร์ และสำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา สำหรับมิตรภาพที่ดี ทั้งให้ความช่วยเหลือในการดำเนินกิจกรรมทุกอย่างที่ผู้วิจัยร้องขอ
สุดท้าย ขอขอบคุณสำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา เจ้าของทุนที่ดำเนินความสะดวก การติดต่อและประสานงานในการทำงาน

คณะผู้วิจัย

กรกฎาคม 2565

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญภาพ	ฉ
สารบัญตาราง	ช
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย	1
วัตถุประสงค์ของโครงการ	2
กรอบแนวคิดของโครงการวิจัย	2
แผนภูมิกรอบแนวคิดของโครงการวิจัย	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
ขอบเขตของการวิจัย	3
นิยามศัพท์	4
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	5
เอกสารเกี่ยวกับโนรา	5
หลักการออกแบบลวดลาย	7
งานวิจัยและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	9
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	12
ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ	12
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	12
การเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม	12
การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล	13
แบบประเมินคุณภาพ ลวดลายจากชุดลูกปัดโนรา	14
แบบประเมินความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบผลิตภัณฑ์ที่พัฒนามาจากลวดลายของโนรา	
พร้อมภาพจำลอง (Simulation) ของบุคคลทั่วไป	22
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	26
ผลการวิเคราะห์ลวดลาย	26
ประเมินคุณภาพลวดลาย	28

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
การออกแบบสี	30
ผลการออกแบบผลิตภัณฑ์	34
ผลประเมินความพึงพอใจ	48
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	51
ความมุ่งหมายของการวิจัย	51
สรุปผลการวิจัย	51
อภิปรายผล	54
ข้อเสนอแนะ	55
บรรณานุกรม	56
ประวัติผู้วิจัย	58

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1.1 แผนภูมิกรอบแนวคิดของโครงการวิจัย	3
3.1 ตัวอย่างแบบประเมินออนไลน์ ส่วนแรก	23
3.2 ตัวอย่างแบบประเมินออนไลน์ส่วนที่ 2	24
3.3 ตัวอย่างแบบประเมินออนไลน์ส่วนที่ 3	25
4.1 ชุดลูกปัดโนรา	26
4.2 การวิเคราะห์ลวดลาย	27
4.3 การออกแบบสี	31
4.4 การเลือกใช้สีในลวดลายที่ 1	32
4.5 การเลือกใช้สีในลวดลายที่ 2	32
4.6 การเลือกใช้สีในลวดลายที่ 3	33
4.7 แผนภูมิความพึงพอใจการออกแบบเสื้อบุรุษ	35
4.8 แผนภูมิความพึงพอใจการออกแบบเสื้อสตรี	37
4.9 แผนภูมิความพึงพอใจการออกแบบชุดผ้าไหมและเฟอร์นิเจอร์	40
4.10 แผนภูมิความพึงพอใจการออกแบบเคสโทรศัพท์มือถือ	42
4.11 แผนภูมิความพึงพอใจการออกแบบกระเป๋าถือสตรี	44
4.12 แผนภูมิความพึงพอใจการออกแบบกระเป๋าใส่เอกสาร	46
4.13 แผนภูมิความพึงพอใจการออกแบบกระเป๋าใส่เหรียญ	48

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
3.1 แบบประเมินลวดลาย ที่ 1	15
3.2 แบบประเมินลวดลายที่ 2	16
3.3 แบบประเมินลวดลายที่ 3	17
3.4 แบบประเมินลวดลายที่ 4	18
3.5 แบบประเมินลวดลายที่ 5	19
3.6 แบบประเมินลวดลายที่ 6	20
3.7 แบบประเมินลวดลาย ตอนที่ 2	21
3.8 ประเด็นข้อคำถามแบบประเมินความพึงพอใจ	22
4.1 ภาพร่างลวดลาย	28
4.2 ผลการประเมินลวดลายจากผู้ทรง	30
4.3 การออกแบบเสื้อบุรุษ	35
4.4 การออกแบบเสื้อสตรี	36
4.5 การออกแบบชุดผ้าไหมและเพอร์นิเจอร์	38
4.6 การออกแบบลายเคสโทรศัพท์มือถือ	41
4.7 การออกแบบลายกระเป๋าถือสตรี	43
4.8 การออกแบบลายกระเป๋าใส่เอกสาร	45
4.9 การออกแบบลายเคสโทรศัพท์มือถือ	47
4.10 คะแนนเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจของบุคคลทั่วไปที่มีต่อรูปแบบ ผลิตภัณฑ์ที่พัฒนามาจากลวดลายขอชุดลูกบิดโนรา	49
5.1 สรุปผลการประเมินความพึงพอใจที่ได้รับความนิยมมากที่สุด	53

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

โนราเป็นวัฒนธรรมด้านการแสดงที่มีความเชื่อ มีพิธีกรรม ทั้งเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจของผู้คน แม้จะอยู่คู่สังคมภาคใต้มายาวนานตั้งแต่อดีต แม้มีการปรับเปลี่ยนไปตามสังคมนิยม จนวนรูปแบบการแสดงโนราในปัจจุบันมีแบบดั้งเดิม และแบบบันเทิง โดยทุกๆปีในงานประจำปีของหน่วยงานภาครัฐและเอกชนจะปรากฏการแสดงโนราในรูปแบบบันเทิงแทบทุกงาน ส่วนช่วงเดือนมีนาคมถึงเดือนกันยายน บ้านไหนที่ลูกหลานมีตายายโนราจะแสดงออกถึงความสำนึกในความกตัญญูรู้คุณต่อครูบาอาจารย์ บิดามารดา พ่อแม่ตายาย ทั้งที่ล่วงลับไปแล้วและยังมีชีวิตอยู่ บุคคลที่ถูกเลือกเป็นคนทรงครุหมอโนราจะจัดโนราโรงครูด้วยความเชื่อและศรัทธาที่เหนียวแน่นทำให้การแสดงโนราได้มีการสืบทอดอยู่ในสถาบันการศึกษา และสถาบันครอบครัวสายศิลป์ ในวันที่ 15 ธันวาคม 2564 ได้สร้างความภาคภูมิใจให้แก่คนทั้งประเทศโดยเฉพาะคนภาคใต้ เมื่อองค์การศึกษาวิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ หรือ ยูเนสโก ประกาศขึ้นทะเบียน ให้ เป็นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ของมนุษยชาติ เมื่อพิจารณาการแสดงโนราถือเป็นการรวมผลงานไว้หลากหลายแขนง อาทิ นาฏกรรม ดนตรี วรรณกรรม ศิลปหัตถกรรม งานผลงานเหล่านี้หลอมรวมเป็นเอกลักษณ์เฉพาะที่ทำให้คนทั่วไปได้เห็นแล้วรับรู้ว่าเป็นที่ร่ำของโนรา วง การลงฉาก ที่ไม่มีปรากฏในการแสดงของภูมิภาคอื่นๆในประเทศไทย คนตรีที่มีความสำคัญต่อทำร่ำและการเคลื่อนที่ แม้แต่เครื่องแต่งกายของโนราที่มีความโดดเด่นจากการร้อยลูกปัดสีสันทนผสมผสานกับเครื่องประดับลงทองอย่างสวยงาม

เครื่องแต่งกายโนราถือเป็นงานช่างพื้นบ้านที่ได้รับการสืบสานถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่น ที่ควบคู่มากับการแสดงมโนราห์ ล่าสุดในสาขางานช่างฝีมือดั้งเดิม เครื่องแต่งกายโนรา ได้ขึ้นทะเบียนมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของชาติ ปีพุทธศักราช 2557 โดยกรมส่งเสริมวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรมและจากส่วนหนึ่งที่เผยแพร่กล่าวถึง เครื่องแต่งกายดังกล่าวเป็นงานฝีมือที่ผสมผสานศิลปะงานช่างหลากหลายแขนงบูรณาการรวมไว้ด้วยกัน ดังเช่น การตัดเย็บผ้าถุงกางเกงสนับเพลา ผ้าห้อยหน้า ผ้าห้อยข้าง งานถักร้อยที่นำมาเม็ดลูกปัดมาเรียงร้อยเป็นชุดลูกปัดโนราจได้แก่ พานอก รัตบัว ปั้งคอง และหางหงส์ นอกจากนี้ยังมีการทำเครื่องประดับ เช่น ปีกนก ทับทรวงและเล็บมโนราห์ ส่วนงานกลึงและการลงลักปิดทองจะเกี่ยวกับการทำเทริดมโนราห์ซึ่งถือเป็นส่วนประกอบที่สำคัญชิ้นหนึ่งของเครื่องแต่งกาย ชีร์วัฒน์ ช่างสาน (2560) ได้ศึกษาการพัฒนาเครื่องแต่งกายโนราภูมิปัญญา

ชาวบ้านในจังหวัดนครศรีธรรมราช สรุปรูปเครื่องแต่งกายโนรา ดังนี้ ชุดแต่งกายโนราปัจจุบันมี 4 แบบ ประกอบด้วย

1. แบบเครื่องต้น 1) ศีรษะสวมเทริดแบบมงกุฎทรงเตี้ย 2) ลำคอ มีปั้งหน้า ปั้งหลัง 3) หัวไหล่มีพานโครงสำหรับปักปิดช่วงลำตัวลำคอห้อยทับทรวง สังกวาล มีปีกนกแอ่นเป็นเครื่องประดับทั้งสองข้าง 4) สะเอวมีปั้งแขนง มีห้อยหน้าห้อยข้าง 5) ช่วงขาและสะโพกสนับเพลา ผ้ายัน 6) มือสวมกำไลทั้งต้นแขน ปัสายแขน กำไลข้อมือ 7) นิ้ว สวมเล็บแบบทรงบัว

2. แบบทรงบัว รูปแบบเหมือนเครื่องต้นปรับเปลี่ยนเฉพาะส่วนของเครื่องลูกปิดเท่านั้น คือได้มีการนำผ้ามาทำเป็นกรองคอแล้วใช้ลูกปิดร้อยต่อจากชายผ้าเป็นลวดลายสัญลักษณ์ของเครื่องลูกปิด คลุมลำตัว

3. แบบเครื่องลูกปิดห้าชั้นหรือเครื่องเต็ม รูปแบบเหมือนเครื่องต้นได้เพิ่มเครื่องลูกปิดชั้น คือ คลุมไหล่ 2 ชั้น รอบอก 1 ชั้น ปั้งคอ 2 ชั้น

4. การแต่งกายแบบเครื่องโนราประยุกต์ รูปแบบเหมือนเครื่องต้นได้พัฒนาอิทธิพลที่ร้อยจากเม็ดลูกปิดตามลวดลายและสีของพานโครงและคลุมไหล่ เสริมบนไหล่ทั้งสองข้าง

ผู้วิจัยได้เล็งเห็นคุณค่าความสำคัญของชุดแต่งกายโนรา นำมาพัฒนาต่อยอดให้เป็นผลิตภัณฑ์ สินค้าที่ระลึกในรูปแบบต่างๆ ที่เป็นเอกลักษณ์ของหน่วยงาน โดยในขั้นต้นได้พัฒนาลวดลายโดยวิเคราะห์จากชุดโนราเพื่อนำไปออกแบบเป็นผลิตภัณฑ์สินค้าที่ระลึกโดยออกแบบให้มีอัตลักษณ์ของหน่วยงานและมีสินค้าที่หลากหลายประเภท

วัตถุประสงค์ของโครงการ

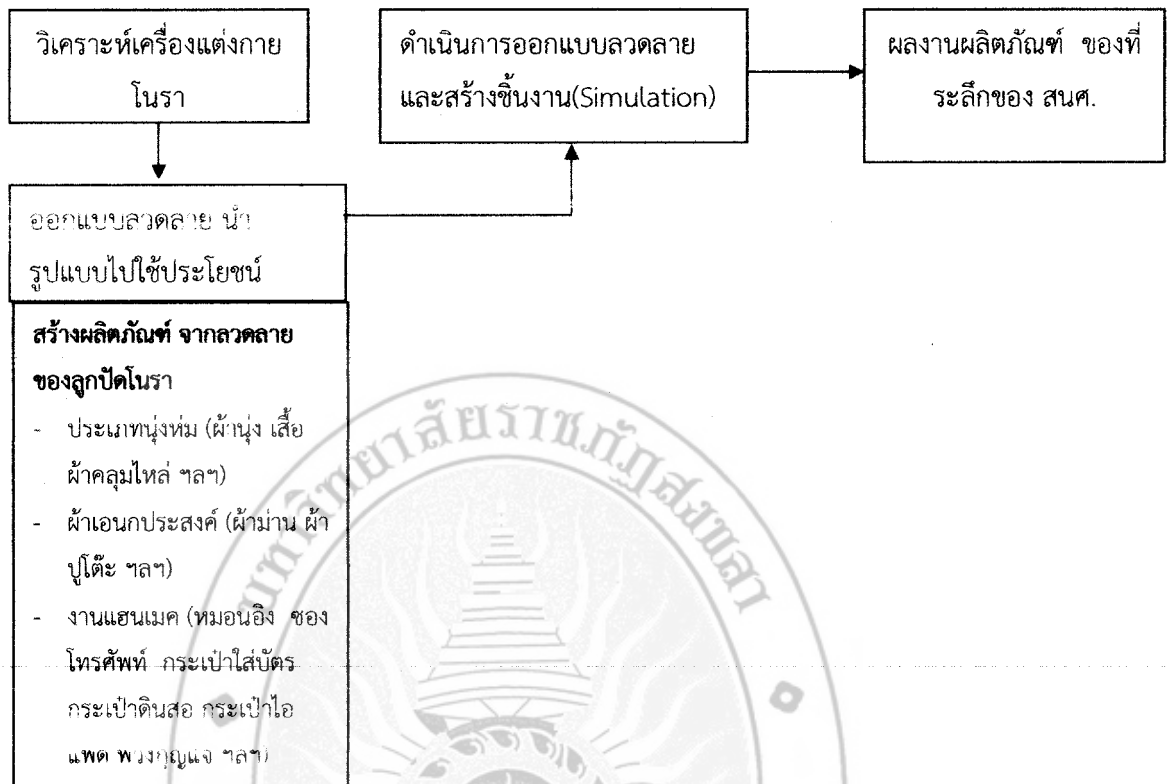
1. ออกแบบและสร้างสรรค์ลวดลายจากชุดลูกปิดโนรา
2. ออกแบบผลิตภัณฑ์ที่เป็นอัตลักษณ์สำหรับเป็นสินค้าที่ระลึกของสำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

กรอบแนวคิดของโครงการวิจัย

การศึกษาการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่ได้รับแรงบันดาลใจจากเครื่องแต่งกายโนรา โดยผู้วิจัยได้วิเคราะห์กรอบแนวคิดแบ่งเป็น 4 ขั้นตอนสำคัญคือ

- 1) วิเคราะห์เครื่องแต่งกายโนรา
- 2) ออกแบบลวดลายจากเครื่องแต่งกายโนรา
- 3) ออกแบบผลิตภัณฑ์ ตามรูปแบบต่างๆที่จะนำไปใช้ประโยชน์
- 4) ประเมิน ปรับปรุงแก้ไข ดึงแผนภูมิต่อไปนี้

แผนภูมิกรอบแนวคิดของโครงการวิจัย

ภาพที่ 1.1 แผนภูมิกรอบแนวคิดของโครงการวิจัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ลวดลายต้นแบบที่สามารถไปขยายชิ้นงานได้
2. ได้มีการเผยแพร่ในวารสารทางวิชาการ
3. เป็นประโยชน์ต่อเยาวชน และคนในชุมชนที่นำไปต่อยอดเพื่อสร้างรายได้ต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

ผู้วิจัยจำแนกออกเป็นขอบเขตด้านพื้นที่ เนื้อหา ประชากร และ ขอบเขตด้านระยะเวลา ดังนี้

ขอบเขตด้านพื้นที่

จังหวัดสงขลา พัทลุง นครศรีธรรมราช

ขอบเขตด้านเนื้อหา

1. ด้านชุดแต่งกายโนรา
2. ด้านออกแบบการลวดลายจากชุดแต่งกายโนรา

3. ด้านออกแบบผลิตภัณฑ์ ประเภทนุ่งห่ม งานแฮนด์เมค ผ้าเอนกประสงค์ ฯลฯ โดยจัดทำลักษณะเป็นผลิตภัณฑ์ต้นแบบ

ระยะเวลาที่ใช้ 1 ปี

นิยามศัพท์

โนรา เป็นศิลปะการแสดงพื้นบ้านของภาคใต้ มีการร้อง รำประกอบเครื่องดนตรี โหม่ง ฉิ่ง ทับ กลองและปี่ มีความเชื่อ และพิธีกรรม ทำให้รูปแบบการแสดงมี 2 ประเภท ได้แก่ โนราแบบดั้งเดิมหรือโนราพิธีกรรม และโนราเพื่อความบันเทิง

เครื่องลูกปัด 5 ชั้น เป็นเครื่องแต่งกายขึงการแสดงโนรา ได้แก่ พานอก บ่า ปั้งคอ หางหงส์ เป็นการนำลูกปัดสีเม็ดเล็ก หลากสีมาร้อยกับเชือกให้เป็นลวดลาย เช่น ลายลูกแก้ว ลายข้าวหลามตัด ลายดอกดวง เป็นต้น

ลวดลายจากชุดลูกปัดโนรา เป็นการออกแบบลวดลายจากชุดลูกปัดโนรา เพื่อนำไปใช้งานด้านต่างๆ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่ได้รับแรงบันดาลใจจากเครื่องแต่งกายโนรา ผู้วิจัยได้ศึกษา แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องของกับงานวิจัยครั้งนี้ โดยวิเคราะห์ผลการศึกษาจากการประมวลความรู้จากเอกสาร บทความ ตำรา จำแนกเนื้อหาเป็น ดังนี้ 1) เอกสารเกี่ยวกับโนรา 2) หลักการออกแบบลวดลาย 3) งานวิจัยและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

เอกสารเกี่ยวกับโนรา

การแสดงโนราเป็นการแสดงที่รวมศาสตร์และศิลป์ที่เป็นเอกลักษณ์ของชาวภาคใต้ เป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นคุณค่าทางด้านศิลปะทุกแขนง ความเชื่อ พิธีกรรมจากบรรพบุรุษสืบทอดกันมายาวนานจนถึงปัจจุบัน ภิญญู จิตต์ธรรม (2508) ได้กล่าวไว้ว่า โนราเป็นการแสดงนาฏศิลป์พื้นเมืองเป็นเวลาหลายร้อยปีเน้นท่ารำที่สำคัญ ต่อมาได้มีการเล่นเป็นเรื่องโดยนำจากวรรณคดี นิทานท้องถิ่น แต่เรื่องที่มีอิทธิพลมากที่สุดคือ พระสุธน มโนห์รา จนเป็นเหตุให้เรียกการแสดงชนิดนี้ว่า มโนห์รา ซึ่งเห็นได้จากการแต่งกายของตัวละครที่มีปีก หาง แต่สำเนียงชาวใต้มักตัดคำหน้าออกเรียกว่า โนรา ซึ่งแปลความหมายว่า ผู้นำในการพ้อนรำ ในโบราณการแสดงโนรานิยมเล่นกันในงานเพื่อเป็นความบันเทิงทั่วไป แต่ไม่นิยมเล่นในงานศพและในงานมงคล รูปแบบการแสดงมักจัดเป็นคณะเดี่ยวแต่หากเป็นงานใหญ่จะมีการแข่งหรือประชันกัน ทั้งนี้มีการรำโรงครูซึ่งเป็นพิธีกรรมของครูโนรามักแสดงเมื่อว่างงานในเดือน 6 เดือน 7 มักมีความเชื่อว่าหากปฏิบัติผิดเพี้ยนจะก่อให้เกิดอันตรายแก่ผู้จัดงาน นอกจากนี้ จรรย์สมร แก้วสุข (2549) ได้กล่าวว่าแบบแผนของการแสดงโนราถือเป็นขนบในการแสดงที่มีการสืบทอดหลายชั่วอายุคนสืบทอดกันมาจนถึงปัจจุบันซึ่งแสดงออกด้วยการสร้างสรรค์ท่ารำให้สอดคล้องกับบทร้องและเสียงดนตรีเพื่อใช้ประกอบพิธีกรรมเช่นไหว้วิญญาณบรรพบุรุษ และใช้ในการสร้างความบันเทิงกับผู้ชม ถือเป็นการแสดงชั้นสูงที่ผู้แสดงต้องผ่านการฝึกหัด ฝึกฝนจนชำนาญ และต้องได้รับการครอบครูเช่นเดียวกับนาฏศิลป์ไทยส่งผลให้การแสดงโนรามีบทบาทสำคัญจนมีความโดดเด่นในเรื่องของการร่ายรำจนกลายเป็นเอกลักษณ์ของภาคใต้ แต่ในปัจจุบันการแสดงโนราได้มีการปรับเปลี่ยนให้เข้ากับการดำเนินชีวิตและสภาพแวดล้อมทางสังคมตามยุคสมัย เห็นได้จากการปรับท่ารำให้มีความสั้นกระชับเพิ่มการร้องเพลงและมีทางเครื่องลูกทุ่งเข้ามาสอดแทรกในการเล่นก่อนหรือหลังการแสดงโนราเพื่อเป็นการปรับปรนและให้การแสดงคงอยู่ตามความชื่นชมของผู้ชม สอดคล้องกับชวน เพชรแก้ว (2559) การแสดงโนราเดิมเป็นการร่ายรำประกอบพิธีกรรม เป็นสื่อในการติดต่อกับวิญญาณสิ่งศักดิ์สิทธิ์ แต่ในปัจจุบันโนรามีหน้าที่ที่หลากหลายขึ้นเพื่อช่วยให้คนดูไม่เกิดความเบื่อ

หน้า โดยการสร้างรูปแบบให้สั้น กระชับหลีกเลี่ยงทำซ้ำ ตัดการเคลื่อนไหวที่ไร้ความหมายออก หรือคิดรูปแบบใหม่ ถือเป็นกลไกและกระบวนการรักษาค่าจูนโนราให้คงอยู่ ความสำคัญในการพัฒนา หรือปรับเปลี่ยนโนราคือ การคงรูปแบบเดิมเอาไว้

การแสดงโนรามีคุณค่าในด้านร่างกาย จิตใจ สุนทรียศาสตร์ จริยธรรม และวรรณศิลป์ ดังที่ พัทธานันท์ สมานสุข และ พรทิพย์ อันทิวโรทัย (2559) คุณค่าของการแสดงโนรา 1) คุณค่าด้านร่างกาย การฝึกโนรามีส่วนช่วยให้สรีระร่างกายแข็งแรง ถ้ายำ ระบบเลือดไหลเวียนได้ดี ปราศจากโรคภัย ทั้งพัฒนาทางด้านจิตใจและอารมณ์ควบคู่กันไป 2) คุณค่าด้านจิตใจ ช่วยทำให้สมาธิดี จิตใจผ่องคลาย ช่วยยกระดับจิตใจให้สูงขึ้น ทั้งทำให้จิตใจลึกซึ้งในบรรพบุรุษมากขึ้น นอกจากนี้ กลอนโนรา คำร้อง และคำสอน ที่ใช้สอนเด็กให้เข้าใจถึงคุณธรรม จริยธรรม เกิดความเลื่อมใส ศรัทธาต่อการโนรา และเป็นการใช้กล่อมเกลาจิตใจทั้งผู้ชมและนักแสดง 3) คุณค่าด้านสุนทรียศาสตร์ ได้แก่ดนตรีท่วงทำนองกระฉับกระเฉง ทำร่าที่สง่างามแฝงด้วยคติธรรม และมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว อาทิ วงหน้า (ส่วนลำคอจนถึงศีรษะ ต้องเชิดหน้า) การตั้งวง (วงและรัศมีได้เหลี่ยมกันต้องกางแขนให้ได้ฉาก 90 องศา) ท่าไหว้ (ตั้งฉากได้มุม 90 องศา) การย่อตัว (ย่อเข้าเล็กน้อย) ส่วนกัน (ต้องงอนเล็กน้อยเอาต้องหัก) และความงามด้านเครื่องประดับและเครื่องแต่งกาย ถือเป็นจุดเด่นที่ถือเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว โดยใช้ลูกปัดสีส้มฉูดฉาด 4) คุณค่าทางด้านจริยศาสตร์ โดยเฉพาะพิธีไหว้ครูโนราที่กลายเป็นวัฒนธรรมครูที่แสดงออกถึงความเคารพบูชาเทพ เทวดา และบรรพบุรุษที่ล่วงลับไปแล้ว 5) คุณค่าด้านทัศนศิลป์ เครื่องแต่งกายและเครื่องประดับเป็นงานฝีมือที่สร้างขึ้นเพื่อประโยชน์ใช้สอยเสริมสร้างจินตนาการ 6) คุณค่าทางวรรณศิลป์ มีการใช้ภาษาเฉพาะถิ่นถือเป็นารอนุรักษ์ภาษาได้ใช้ถ้อยคำภาษาผสมผสานไปด้วยธรรมและความดี

ธรรมนิตย์ นิคมรัตน์ (2549) เอกลักษณ์ของชุดลูกปัดโนราที่มีการประดิษฐ์มาก่อนยุคสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ เมื่อประมาณ พ.ศ. 2424 เมื่อเจ้าพระยาวิเชียรคีรี (เม่น ณ สงขลา) ได้จัดบัญชีสิ่งของที่มีการซื้อขายกันในเมืองสงขลาจัดส่งไปยังกรุงเทพมหานครเพื่อจัดแสดงสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ครบรอบปี ในพ.ศ. 2425 โดยในรายการมีสร้อยตาสำหรับหนึ่ง ราคา 2 เหรียญ 4 ก้อน ซึ่งเป็นสร้อยที่โนราสวมบริเวณคอยาวถึงอก ใช้วิธีการร้อยลูกปัดจนเกิดเป็นสร้อยแล้วผูกทับทรวงติดไว้ ต่อมาพัฒนาการร้อยลูกปัดจากสร้อยลูกปัดเม็ดกลมโตเส้นเดียวหรือคู่ ต่อมาใช้ลูกปัดขนาดเล็กร้อยเป็นแผงทาบลำตัว หากพิจารณาหลักฐานที่เป็นภาพประวัติศาสตร์ ครั้งที่พระยาทสมเด็จพระเจ้าจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวคราวประพาสภาคใต้ราว พ.ศ. 2444 มีกลุ่มโนราแสดงถวายบริเวณลานวัดพระบรมธาตุ จ. นครศรีธรรมราช นักแสดงโนราสวมชุดลูกปัดปกปิดร่างกายส่วนบนบริเวณไหล่และลำตัวด้านข้างแต่ไม่สามารถปิดลำตัวได้มิดชิด แสดงให้เห็นว่าลูกปัดมีพัฒนาการการร้อยด้วยความประณีตจึงสามารถนำมาสวมใส่ได้ นอกจากนี้การรำถวายการต้อนรับรัชกาลที่ 6 เสด็จประพาสสงขลา เมื่อปี พ.ศ. 2567 เป็นโนราผู้ชายจำนวน 3 คน สวมชุดลูกปัดโนรามีสีवालคนละ 2 เส้น โดยมีการร้อยลูกปัด

จำนวนมากขึ้นจนมีการปิดบริเวณไหล่ และลำตัวด้านขวา ในส่วนลำตัวด้านหน้าและบริเวณลำคอไม่มีการร้อยลูกปัดปิด ถือเป็นการพัฒนาการร้อยลูกปัดมาขึ้นกว่าเดิมลูกปัดมีทั้งสีเข้มและอ่อน นอกจากนี้มีภาพถ่ายของโนราพัน หอเพชร จาก จ.สุราษฎร์ธานี เมื่อ พ.ศ. 2514 สวมชุดลูกปัดที่สวมเครื่องต้นโนราที่มีสังวาลและทับทรวงอยู่ ตัวเสื้อร้อยด้วยลูกปัดสีขาวและสีดำสลับกับร้อยปิดเฉพาะไหล่ทั้งสองข้าง มีลูกปัดร้อยเป็นระย้าบริเวณอกและไหล่ ชุดลูกปัดจัดเป็นงานศิลปหัตถกรรมที่มีเอกลักษณ์โดดเด่นในเรื่องการประดิษฐ์รูปแบบแต่ละลวดลาย ผู้ร้อยต้องใช้สมาธิ ความคิดสร้างสรรค์ รูปแบบของการร้อยชุดลูกปัดโนราที่มีปรากฏรูปแบบวิธีการร้อย 3 รูปแบบคือ 1) ร้อยแบบร้อยช่อ 2) ร้อยแบบห้า-สาม 3) ร้อยแบบสาม-สาม

จุดเด่นของการแสดงโนรา คือชุดแต่งกายและท่ารำ ดังที่ ธรรมนิธย์ นิคมรัตน์ (2557) ได้กล่าวไว้ว่า การนำการแสดงโนราที่เป็นการแสดงประกอบพิธีกรรมและความบันเทิงเฉพาะถิ่น มีความยากที่ได้รับโอกาสในการปรากฏเป็นองค์ประกอบในงานโฆษณา แต่เมื่อพิจารณาในการคัดเลือกมักจะนำเฉพาะเอกลักษณ์เด่นของโนราคือการแต่งกายและท่ารำไปใช้เป็นองค์ประกอบหลักในส่วนของงานโฆษณาสินค้าเพื่อให้เป็นที่รู้จัก ทั้งนี้ในการผลิตภาพยนตร์โฆษณาของบริษัทรีเจนซี่ ที่วางแผนงานนำเสนอวัฒนธรรมภาคใต้ ชื่อชุดว่าแผ่นดินวัฒนธรรมใต้ การแสดงโนราได้รับเลือกในโฆษณาชิ้นนี้ ซึ่งให้นักแสดง 12 คนประกอบไปด้วยนักแสดง 8 คน นักดนตรี 4 คน การถ่ายทำเน้นกระบวนท่ารำที่หลากหลายรูปแบบ นอกจกนั้นยังมีนายพรานเพิ่มอีกบทบาทหนึ่งด้วย ในรูปแบบการแต่งหน้าจะเน้นคิ้วผิวพรรณตามธรรมชาติ เพราะเมื่อภาพที่ออกมาจะมีความสวยงาม สดใส นอกจากนี้ ไสภิต เดชชนะ (2562) ได้กล่าวถึงจุดเด่นของชุดลูกปัดโนราคือสีสันทันที่สดใส โดดเด่นตามเอกลักษณ์เฉพาะตัวประกอบด้วยลูกปัดเม็ดเล็กๆ เรียงต่อกันเป็นเส้น เป็นลวดลาย และเป็นรูปทรงต่างๆ ที่มีความเป็นอิสระ สามารถเคลื่อนไหวได้ตามท่าทางและจังหวะการแสดง ลักษณะการใช้สีของลูกปัดประกอบด้วยวรรณะร้อน เช่น สีเหลือง ส้ม-เหลือง ส้ม ส้ม-แดง แดง ม่วง-แดง และชมพู ส่วนวรรณะเย็น คือ สีเขียว-เหลือง เขียว น้ำเงิน ฟ้า ม่วง เรียงสลับสีผสมผสานกันรวมเป็นรูปทรง

เอกสารการออกแบบลวดลาย

หลักการออกแบบประกอบด้วย ภาพประกอบ สี ตัวอักษร สัญลักษณ์ ดังที่ จันทราวรรณ บำเรอรักษ์ และสุธี พลพงษ์ (2559) ได้กล่าวถึงการออกแบบให้มีลักษณะเด่นในแง่การรับรู้ต้องมีการใช้สัญลักษณ์ (Icon) ซึ่งถือเป็นสัญลักษณ์เพื่อสื่อความหมายสามารถแยกได้ดังนี้ 1) ภาพประกอบ (Photographs) จัดเป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญ เนื่องจากสื่อความหมายให้เข้าใจอย่างรวดเร็ว 2) สี (Color) เป็นองค์ประกอบสำคัญในการออกแบบกราฟิก มีส่วนให้เกิดความดึงดูดใจและจำสินค้าได้ง่ายขึ้น การใช้สีถือเป็นการสื่อสารทางการตลาดที่เป็นการแสดงตัวของสินค้า จัดเป็นสื่อที่มีอิทธิพลต่อมนุษย์มาก ในแต่ละสังคมหรือกลุ่มวัฒนธรรมจะมีความแตกต่างกันขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ

อาทิ ความรู้ ประสบการณ์ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม เป็นต้น 3) ตัวอักษร (Typograpy) เป็นองค์ประกอบที่สื่อความหมาย นำเสนอเป็นข้อสั้น ๆ เพื่อให้ผู้บริโภคเข้าใจในเวลาทีรวดเร็ว เส้นของตัวอักษรจัดเป็นลวดลายที่เกิดจากการลากเส้นเป็นภาพโปร่งไม่ระบายสี เส้นจึงมีบทบาทเกี่ยวข้องกับ ความหมาย ความรู้สึก หากใช้ถูกที่ ถูกตำแหน่งทำให้เกิดความน่าดูยิ่งขึ้นโดยอาศัยจิตวิทยาของเส้น

4) สัญลักษณ์ (Symbol) ถือเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวเป็นเครื่องหมายเพื่อสื่อสารกับผู้บริโภคให้เข้าใจได้ง่าย กระชับ สามารถกระตุ้นเตือนให้เกิดประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ ปฤถิต นัจฉนฤตย์ (2560) หลักการจัดองค์ประกอบทางทัศนศิลป์ (Principles) โดยการนำทัศนธาตุต่างๆ ได้แก่ จุด เส้น สี น้ำหนัก รูปร่าง รูปทรง พื้นผิว และบริเวณว่าง มาจัดเข้ารวมกันทำให้เกิดสุนทรียภาพด้านความงาม ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงเนื้อหา เรื่องราว หรือสาระของผลงานที่เชื่อมโยงกับผลงานนั้นๆ

การนำการแสดงโนรามาสร้างสรรค์ในงานออกแบบมักเน้นเส้นที่อ่อนช้อย พริ้วไหว มีสีสันดั่งที่ อัจจิพร มีขมิภะ (2558) การนำผลงานการแสดงโนรามาสร้างสรรค์ตกแต่งสถานที่ โดยจัดทำผลงานศิลปกรรมผ้าที่ถ่ายทอดศิลปะการแสดงพื้นบ้านโนรา ซึ่งเป็นารแสดงที่แฝงไว้ซึ่งวิถีชีวิตของชาวใต้ โดยมีเส้นสายที่อ่อนช้อยพริ้วไหวแต่แข็งแรง แม้อูสีสันที่สนุกสนานแต่ยังมีความจริงจังหนักแน่น ผู้สร้างสรรค์นำเสนอในรูปแบบใหม่จากรูปทรงทำรำโนราเฉพาะด้วยการนำผ้าลูกไม้ ผ้าปาเต๊ะ เน้นการใช้สีผสมระหว่าง สีสดใสอย่าง สีเหลือง ส้ม ชมพู ฟ้ำ ดัดกับพื้นสีดำ และใช้เทคนิควิธีการทางงานผ้าที่ซับซ้อนมากขึ้น ทั้งพื้นผิวที่เกิดจกการเดินเส้นหลายๆ แบบ และภาพมีมิติที่ซับซ้อนขึ้น นอกจากนี้การคำนึงถึงวัสดุที่สะท้อนถึงอัตลักษณ์ของโนรา การจัดจำหน่ายในท้องตลาด ดั่งที่ ศิริภภา จุลนวล (2558) ได้ศึกษาศิลปะการแสดงโนราเพื่อการออกแบบผลิตภัณฑ์ตกแต่งภายในที่อยู่อาศัย โดยนำเทริดที่เป็นเครื่องประดับศีรษะของโนราที่เป็นเอกลักษณ์โดดเด่นของการรำโนราที่มีรูปทรงโดดเด่น น่าศรัทธา ซึ่งผู้วิจัยได้นำมาใช้เป็นแนวคิดหลักในการออกแบบโคมไฟสำหรับห้องรับแขก เป็นลักษณะโคมไฟห้อยเพดาน ทั้งเทริดถือเป็นของสูงจึงไม่มีการขัดแย้งกับความเชื่อด้านนี้ สำหรับการเลือกใช้วัสดุได้สะท้อนอัตลักษณ์ของโนรา ได้แก่ ไม้ โลหะ ผ้า พลาสติก แต่ทั้งนี้ผู้วิจัยได้คำนึงถึงความแข็งแรง คงทนถาวร ไม่เสี่ยงต่อการแตกหัก ทนทานต่อการถูกร่อน และหาซื้องานในท้องตลาด จึงเลือกใช้วัสดุประเภทโลหะ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จรรย์สมร ผลบุญ และโอภาส อิสโม (2562) ผลการวิเคราะห์โคระเพื่อนำมาออกแบบเป็น ลวดลายในการนำไปใช้ประโยชน์ในงานประเภทอื่นๆ ลักษณะรูปทรงของการสร้างสรรค์ จะเป็นใน ลักษณะของรูปทรงเลขาคณิต ประกอบด้วย 3 ลักษณะคือ 1) สีเหลี่ยมผืนผ้า แต่ต้องการได้ทำให้มี ความโค้งมนเพื่อเลียนแบบลักษณะของลายสานของใบมะพร้าว 2) สีเหลี่ยมจัตุรัส เป็นการทำให้เป็น ช่องเล็กๆ เมื่อพิจารณา ลักษณะของโคระจำปาตะสายนี้เป็นช่องว่างของสายขัดที่เผยให้เห็นผิวของ จำปาตะ 3) วงกลม เป็นลายขนาดเล็กและมีจุดกลมเล็กๆล้อมรอบ อยู่ในสีเหลี่ยมจัตุรัส ลักษณะเป็น การเสนอลวดลายของเปลือกจำปาตะ ลักษณะของลวดลายที่กล่าวข้างต้นคือสื่อถึงโคระจำปาตะที่ เป็นเอกลักษณ์ของชาวสตูล ผู้วิจัยได้ออกแบบลวดลายเพื่อให้คงความเป็นโคระ เก็บรายละเอียดทุก จุดทั้งรูปร่างของสายขัดใบมะพร้าว และเปลือกผิวของจำปาตะ แม้แต่สีสันของลวดลายก็ยึดลักษณะ ธรรมชาติของโคระและจำปาตะคือส่วนของสายขัดใบมะพร้าวสีเขียวเข้มแซมด้วยเขียวอ่อน และลาย ของผิวจำปาตะจะเป็นสีเหลือง กล่าวได้ว่าเป็นการออกแบบสร้างสรรค์ลวดลายจากโคระได้อย่างลง ตัวไม่ผิดธรรมชาติ

จิราพร จันทนินทร และคณะ (2555) ได้พัฒนาลวดลายผลิตภัณฑ์ผ้าทอ โดยการประยุกต์ ลวดลายฉลุปิดทองเสาพระวิหารวัดพระศรีรัตนมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดพิษณุโลก ได้วิเคราะห์ ลวดลายฉลุปิดทองเสาพระวิหารวัดพระศรีรัตนมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดพิษณุโลก ประกอบด้วย 5 ลาย คือลายหน้ากระดานลูกฟัก ลายประจำยามกามปู ลายเชิงกรวย ลายบัวคว่ำ บัวหงาย และ ลายพุ่มข้าวบิณฑ์หน้าสิงห์ขบ ซึ่งลายทั้งหมดนี้มีความสอดคล้องกันในรูปแบบที่อยู่ในกรอบรูปทรง เลขาคณิตคือ ทรงสี่เหลี่ยมข้าวหลามตัด ทรงสี่เหลี่ยมขนมเปียกปูน และทรงกรวย

รจนา จันทรวสา (2553) ได้ศึกษาและพัฒนาเอกลักษณ์ลวดลายบ้านเชียงเพื่อประยุกต์ใช้ กับผลิตภัณฑ์ผ้าแปรรูปพื้นที่บาติก เพื่อพัฒนารูปแบบเป็นผลิตภัณฑ์หัตถกรรมของที่ระลึกจังหวัด อุดรธานีได้วิเคราะห์ลวดลายเอกลักษณ์บ้านเชียงที่มีความเหมาะสมกับผลิตภัณฑ์ผ้าแปรรูปพื้นที่ บาติกซึ่งผู้วิจัยได้เก็บตัวอย่างลวดลายที่สื่อถึงเอกลักษณ์บ้านเชียงมากที่สุดคือลายขดกันหอยและมา พัฒนาให้มีความสากลมากขึ้น

ภัทรานิษฐ์ สิทธิพนธ์ และคณะ (2557) ได้ศึกษาการพัฒนาลวดลายผลิตภัณฑ์ต้นแบบ ผ้ามัดย้อมด้วยการย้อมจากสีธรรมชาติ โดยนำลวดลายของสมุนไพรรไทย ดอกไม้ไทย ขนมหไทย ว่าว ไทย และอัญมณีไทยมาเป็นจุดหลักของการออกแบบโดยชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของพืชพันธุ์ไทยที่ หลากหลากชนิด การละเล่นดั้งเดิม

สุจินันท์ ดาวเดือน (2553) ได้ศึกษาและพัฒนาศิลปหัตถกรรมผ้าทอลายโบราณบ้านผาตั้ง เพื่อเป็นผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าจังหวัดอุทัยธานี ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร โดยนำผ้าทอพื้นเมือง บ้านผาตั้งมาพัฒนาเข้ากับผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าประเภทชุดบนโต๊ะอาหารเพื่อเป็นแนวทางให้

ผู้ผลิตนำไปใช้ประโยชน์ได้ต่อไป ประกอบด้วย ผ้าบุโตะ ผ้ารองจาน ผ้าเช็ดปาก และผ้ารองแก้ว ซึ่งการออกแบบชุดบนโตะอาหารใช้โทนสีน้ำตาลทั้งหมด ลวดลายที่ใช้ทางผู้วิจัยนำเอกลักษณ์เฉพาะของผ้าทอลายโบราณซึ่งมีลักษณะเด่นของลวดลายผ้าทอ และต้องการอนุรักษ์ลวดลายผ้าทอโบราณ และนำลายผ้าทอลายโบราณมาสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับตัวผลิตภัณฑ์ ลวดลายผ้าทอชุดบนโตะอาหารมี 4 ลาย คือ ลายสร้อยสา (A) ลายพญานาคล้อมเพชรเล็ก (B) ลายช้างกระแต (C) และลายพญานาคล้อม (D) ทางผู้วิจัยได้นำโทนสีและลวดลายผ้าทอดังกล่าวมาออกแบบชุดบนโตะอาหาร

รัชนิกร กุศลานนท์และคณะ (2557) ได้ศึกษาการออกแบบศิลปหัตถกรรมผ้าพื้นถิ่นจังหวัดสกลนครเพื่อประยุกต์สู่แนวทางการออกแบบผลิตภัณฑ์ ได้สรุปเป็นแนวทางการออกแบบผลิตภัณฑ์ได้ทั้งหมด 4 แนวทางดังนี้ คือ แนวทางที่ 1 New Of Future กลุ่มโทนสีฟ้า-น้ำเงิน และสีเขียว จัดทำเป็นผ้าผืน เครื่องประกอบการแต่งกาย ลวดลายต้นแบบคือ กลุ่มลวดลายรูปทรงเลขาคณิต ลวดลายขอ (หวี) ลวดลายโคม กลุ่มเป้าหมายคือกลุ่มคนรุ่นใหม่ที่พักทำงานจนถึงวัยกลางคนตั้งแต่ 20 – 39 ปี ทั้งชายและหญิง ทั้งผู้บริโภครท้องถิ่นและกลุ่มนักท่องเที่ยว แนวทางที่ 2 Culture City กลุ่มโทนน้ำตาล - ส้ม จัดทำเป็นผ้าผืน เครื่องประกอบการแต่งกาย ลวดลายต้นแบบคือ กลุ่มลวดลายพรรณไม้ กลุ่มลายนาค ซึ่งเป็นลายที่มอบให้ผู้หลักผู้ใหญ่ หรือผู้ที่เคารพนับถือ กลุ่มเป้าหมายคือกลุ่มวัยผู้ใหญ่ ผู้ชาย - ผู้หญิง อายุตั้งแต่ 40 ปีขึ้นไป แนวทางที่ 3 Freshness Of Natural กลุ่มโทนสีขาว-สีเขียว จัดทำเป็นผ้าผืน เครื่องประกอบการแต่งกาย ลวดลายต้นแบบคือ กลุ่มลวดลายรูปทรงเลขาคณิต รูปทรงสี่เหลี่ยม สามเหลี่ยม และกลุ่มลวดลายสัตว์พวกผีเสื้อและปีกนก กลุ่มเป้าหมายคือกลุ่ม วัยรุ่น และกลุ่มวัยผู้ใหญ่ อายุตั้งแต่ 20 – 59 ปี และวัยผู้สูงอายุตั้งแต่ 60 ปี ได้ทั้งผู้บริโภครท้องถิ่นและกลุ่มนักท่องเที่ยว และแนวทางที่ 4 Enjoy To Play กลุ่มโทนสีแดง จัดทำเป็นผ้าผืน เครื่องประกอบการแต่งกาย ลวดลายต้นแบบคือ กลุ่มลวดลายขอ (หวี) ลวดลายโคม และลวดลายรูปทรงเลขาคณิต กลุ่มเป้าหมายคือกลุ่มวัยรุ่น และคนรุ่นใหม่ที่พักทำงานจนถึงวัยกลางคนตั้งแต่ 20 – 39 ปี ทั้งชายและหญิง ทั้งผู้บริโภครท้องถิ่นและกลุ่มนักท่องเที่ยว ซึ่งผลสรุปที่ได้ในงานวิจัยครั้งนี้ คือ การออกแบบลวดลายผ้ารูปแบบใหม่จากแนวทางการออกแบบศิลปหัตถกรรมผ้าพื้นถิ่นจังหวัดสกลนคร และนำลวดลายที่ออกแบบใหม่ มาทอเป็นผลิตภัณฑ์ตามแนวทางการออกแบบผลิตภัณฑ์ ซึ่งผลิตภัณฑ์ที่ได้ คือ ผ้าผืน และเครื่องประกอบการแต่งกาย (ผ้าคลุมไหล่ ผ้าพันคอ เนคไท) โดยผู้วิจัยเลือกแนวทางที่ 1 New Of Future ที่มีค่าความเหมาะสมของแนวทางการออกแบบมากที่สุด ซึ่งสรุปผลงานวิจัยสามารถนำไปเป็นรากฐานในการพัฒนาการออกแบบลวดลายและสีผ้าทอพื้นถิ่นและพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่เกิดจากผ้าทอพื้นถิ่นของจังหวัดสกลนครให้มีความสอดคล้องกับกลุ่มผู้บริโภคหรือ กลุ่มเป้าหมายได้อย่างดี และสื่อถึงเอกลักษณ์ศิลปหัตถกรรมผ้าพื้นถิ่นจังหวัดสกลนครให้เป็นที่รู้จักแพร่หลายมากยิ่งขึ้น

ชุตินา ช้างพุ่ม และวิติยา ปิดตังนาโพธิ์ (2559) ได้ออกแบบลวดลายจากภูมิปัญญางานดอกไม้สดและใบตอง โดยจำแนกเป็น 3 ลวดลายดังนี้ 1) ลายประสานรัก นำรูปแบบจากรูปทรงของดอกกรัก นำมาประสานกันเป็นแผ่นผืน 2) ลายร้อยรัก เกิดจากการนำดอกกรักมาเรียงร้อยต่อกัน ผูกต่อกันเป็นผืนใหญ่ 3) ลายพุดบรรจบ นำมาแม่ลายมาจากรูปทรงของดอกพุดที่ดอกชนดอก ก้านชนก้าน เมื่อพิจารณาองค์ประกอบของลายที่มีขนาดสัดส่วนเท่ากัน กำหนดให้มีระยะห่างของลายต่างกััน มีความต่อเนื่อง ทิศทางที่ต่างกันจนทำให้เกิดความเป็นเอกภาพด้วยารซ้ำรูปแบบ นอกจากนี้ผู้วิจัยได้มีการผูกลายที่มีการกำหนดโครงสร้างของรูปเรขาคณิตและเส้น

ศิริเพ็ญ ภู่มหิญา (2563) ได้ออกแบบลวดลายเรขศิลป์ผ้าพิมพ์ลายจากอัตลักษณ์ผ้าทอกะเหรี่ยง อ.หนองหญ้าปล้อง จ.เพชรบุรี ซึ่งผู้วิจัยได้วิเคราะห์อัตลักษณ์ผ้าทอกะเหรี่ยงสรุปได้ว่า 1) วัตถุประสงค์ในปัจจุบันของผ้าทอนิยมใช้เส้นด้ายสำเร็จรูป 2) สีเส้นที่ใช้นิยมโทนสีแดง เขียว เหลือง ขาว และดำหรือนำเงินเข้ม เดิมใช้สีธรรมชาติปัจจุบันใช้ด้ายสำเร็จรูป 3) ลวดลายของผ้าทอกะเหรี่ยงสืบทอดจากบรรพบุรุษ และคิดดัดแปลงจากธรรมชาติ โดยรูปแบบการทอจะแบ่งเป็น การทอพื้น การทอสลัสี การทอลายจก ผลการทดลองสร้างสรรค์ผลงานออกแบบผู้วิจัยนำเสนอเอกลักษณ์ของผ้าทอกะเหรี่ยงเพื่อสร้างความจดจำโดยดึงวิถีชีวิต ประเพณี และวัฒนธรรมกะเหรี่ยง ซึ่งประกอบด้วย รูปสัญลักษณ์ของหญิง ชายชาวกะเหรี่ยงที่แต่งตัวตามวิถี การโพงศรัษะ และข้าวห่อกะเหรี่ยง

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ เน้นการสร้างสรรคัลวดลายจากชุดลูกปิดโนราเพื่อนำมาใช้ประโยชน์ โดยผู้วิจัยได้ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร และการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการวิจัยตามขั้นตอนการวิจัย ดังนี้ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูล การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล และการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

1.1 การประเมินคุณภาพของการออกแบบลวดลาย ผู้วิจัยกำหนดผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 5 คน เป็นนักวิชาการด้านโนรา ด้านทัศนศิลป์ และด้านการออกแบบ

1.2 การประเมินความพึงพอใจ ผู้วิจัยกำหนดผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ดังนี้

1.2.1 กลุ่มผู้รู้ ได้แก่ นักแสดงโนรา

1.2.2 กลุ่มนักวิชาการ

1.2.3 กลุ่มประชาชนทั่วไป ได้แก่ ผู้ประกอบการ นักออกแบบผลิตภัณฑ์ ผู้ชม

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 แบบสำรวจเบื้องต้น เพื่อการสำรวจข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับชุดแต่งกายโนรา

2.2 แบบประเมินการออกแบบลวดลายจากโนราจากผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน

2.3 แบบประเมินความพึงพอใจผลิตภัณฑ์ จากกลุ่มผู้รู้ กลุ่มนักวิชาการ กลุ่มประชาชน

ทั่วไป 200 คน

3. การเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม เป็นข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากพื้นที่ที่ทำการศึกษาวิจัย โดยวิธีการสำรวจเบื้องต้น (Basic survey) และการสนทนากลุ่ม (Focused group) เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาสร้างสรรค์ชุดการแสดงโดยจำแนกรายละเอียดดังนี้

3.1 สสำรวจรูปแบบของลวดลายโนรา จากชุดลูกปิดโนรา

3.2 แบบประเมินคุณภาพและความพึงพอใจของลวดลายและผลิตภัณฑ์ โดย

ผู้ทรงคุณวุฒิ และประชาชนทั่วไป

4. การจัดการกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การจัดการกระทำข้อมูล ผู้วิจัยจัดการกระทำข้อมูลโดยการนำผลการศึกษาที่ได้มาจากการศึกษาเอกสารและข้อมูลจากภาคสนามมาตรวจสอบความถูกต้องจัดหมวดหมู่เพื่อใช้ประกอบการเขียนอธิบายซึ่งแยกตามความวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ของงานวิจัย จำแนกจัดการทำดังต่อไปนี้

4.1.1 นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากเอกสารต่าง ๆ มาศึกษาอย่างละเอียดพร้อมจัดเรียงหมวดหมู่ ตามความวัตถุประสงค์ของงานวิจัยที่กำหนดไว้

4.1.2 นำข้อมูลจากภาคสนามที่เก็บรวบรวมได้จากสำรวจเบื้องต้น นำข้อมูลทั้งได้ มาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ ซึ่งในการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลผู้วิจัยใช้วิธีตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูลที่ได้ ดังที่ สุภางค์ จันทวานิช (2530, หน้า 129-130) สรุปไว้ว่า หลังจากทีนักวิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูล ขั้นแรกต้องตรวจสอบว่าข้อมูลที่ได้มาเพียงพอ และตอบปัญหาของการวิจัยหรือยัง หากข้อมูลที่ได้รับไม่ตรงกันต้องตรวจสอบข้อมูลที่แท้จริง

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยการนำข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมจากเอกสาร มาเป็นข้อมูลเบื้องต้นเพื่อให้ผู้วิจัยได้นำมาออกแบบรูปแบบของการนำหัตถกรรมจากจำปาตะไปใช้ประโยชน์ คือ การออกแบบลวดลายจากลูกบิดโนรา และนำไปพัฒนาเป็นงานผ้าเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในงานด้านต่างๆ ทั้งนี้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำเสนอผลวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ด้วยวิธีการพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive analysis) และมีภาพประกอบบางตอน นอกจากนี้ยังนำเสนอถึงผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับจากการศึกษาวิจัย แล้วนำมา สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ บรรณานุกรม ภาคผนวก ตามกระบวนการศึกษาวิจัย ต่อไป

แบบประเมินคุณภาพ ลวดลายจากชุดลูกปัดโนรา

แบบประเมินคุณภาพชุดนี้เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับลวดลายที่พัฒนามาจากชุดลูกปัดโนรา

คำชี้แจง แบบประเมินคุณภาพชุดนี้ แบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 แบบประเมินคุณภาพลวดลายที่ได้จากการวิเคราะห์ประกอบด้วย 6 ลวดลาย

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็น และข้อเสนอแนะอื่นๆ

การประเมิน

ตอนที่ 1 กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง **ระดับคะแนน** เพียงช่องเดียวที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

โดยกำหนดเกณฑ์การเลือกไว้ 5 ระดับ ดังนี้

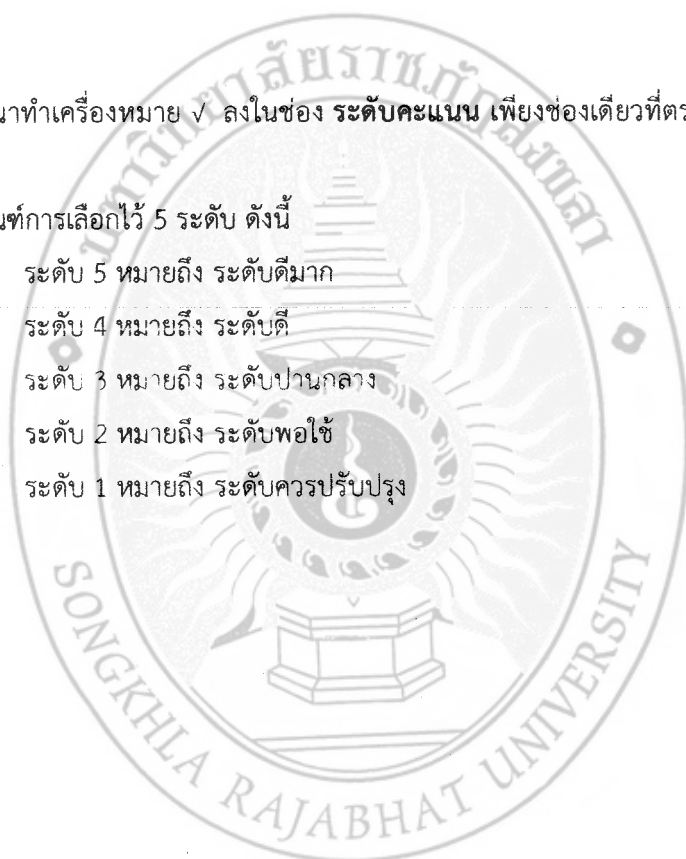
ระดับ 5 หมายถึง ระดับดีมาก

ระดับ 4 หมายถึง ระดับดี

ระดับ 3 หมายถึง ระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง ระดับพอใช้

ระดับ 1 หมายถึง ระดับควรปรับปรุง

ตารางที่ 3.1 แบบประเมินลวดลาย ที่ 1

ลวดลายที่ 1					
รายการพิจารณา	ระดับคะแนน				
	ดีมาก 5	ดี 4	ปานกลาง 3	พอใช้ 2	ปรับปรุง 1
1 ลวดลายมีความสวยงามร่วมสมัย					
2. ความเหมาะสมของลวดลาย					
3. ลวดลายสามารถแสดงเอกลักษณ์ภาคใต้					
4. ความเชื่อมโยงถึงรูปแบบลวดลายมโนราห์					
5. ลวดลายสามารถนำไปต่อยอดเป็นสินค้า					
6. การประยุกต์ใช้ลวดลายบนผลิตภัณฑ์					

ตารางที่ 3.2 แบบประเมินลวดลายที่ 2

รายการพิจารณา	ระดับคะแนน				
	ดีมาก	ดี	ปานกลาง	พอใช้	ปรับปรุง
	5	4	3	2	1
1 ลวดลายมีความสวยงามร่วมสมัย					
2. ความเหมาะสมของลวดลาย					
3. ลวดลายสามารถแสดงเอกลักษณ์ภาคใต้					
4. ความเชื่อมโยงถึงรูปแบบลวดลายมโนราห์					
5. ลวดลายสามารถนำไปต่อยอดเป็นสินค้า					
6. การประยุกต์ใช้ลวดลายบนผลิตภัณฑ์					

ตารางที่ 3.3 แบบประเมินลวดลายที่ 3

รายการพิจารณา	ลวดลายที่ 3				
	ระดับคะแนน				
	ดีมาก	ดี	ปานกลาง	พอใช้	ปรับปรุง
	5	4	3	2	1
1 ลวดลายมีความสวยงามร่วมสมัย					
2. ความเหมาะสมของลวดลาย					
3. ลวดลายสามารถแสดงเอกลักษณ์ภาคใต้					
4. ความเชื่อมโยงถึงรูปแบบลวดลายมโนราห์					
5. ลวดลายสามารถนำไปต่อยอดเป็นสินค้า					
6. การประยุกต์ใช้ลวดลายบนผลิตภัณฑ์					

ตารางที่ 3.4 แบบประเมินลวดลายที่ 4

ลวดลายที่ 4					
					
รายการพิจารณา	ระดับคะแนน				
	ดีมาก	ดี	ปานกลาง	พอใช้	ปรับปรุง
	5	4	3	2	1
1 ลวดลายมีความสวยงามร่วมสมัย					
2. ความเหมาะสมของลวดลาย					
3. ลวดลายสามารถแสดงเอกลักษณ์ภาคใต้					
4. ความเชื่อมโยงถึงรูปแบบลวดลายมโนราห์					
5. ลวดลายสามารถนำไปต่อยอดเป็นสินค้า					
6. การประยุกต์ใช้ลวดลายบนผลิตภัณฑ์					

ตารางที่ 3.5 แบบประเมินลวดลายที่ 5

รายการพิจารณา	ระดับคะแนน				
	ดีมาก 5	ดี 4	ปานกลาง 3	พอใช้ 2	ปรับปรุง 1
1 ลวดลายมีความสวยงามร่วมสมัย					
2. ความเหมาะสมของลวดลาย					
3. ลวดลายสามารถแสดงเอกลักษณ์ภาคใต้					
4. ความเชื่อมโยงถึงรูปแบบลวดลายมโนราห์					
5. ลวดลายสามารถนำไปต่อยอดเป็นสินค้า					
6. การประยุกต์ใช้ลวดลายบนผลิตภัณฑ์					

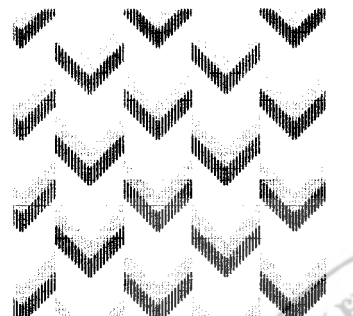
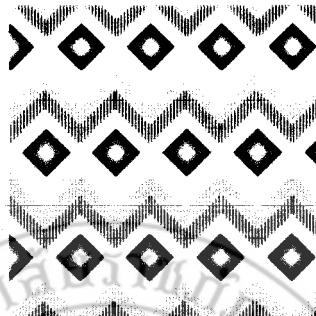
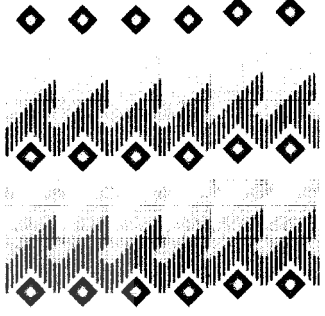
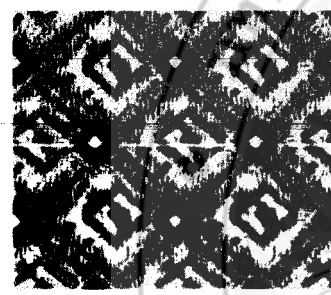
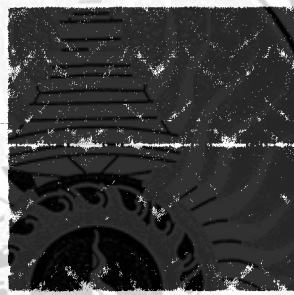
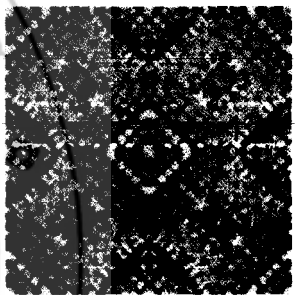
ตารางที่ 3.6 แบบประเมินลวดลายที่ 6

รายการพิจารณา	ระดับคะแนน				
	ดีมาก	ดี	ปานกลาง	พอใช้	ปรับปรุง
	5	4	3	2	1
1 ลวดลายมีความสวยงามร่วมสมัย					
2. ความเหมาะสมของลวดลาย					
3. ลวดลายสามารถแสดงเอกลักษณ์ภาคใต้					
4. ความเชื่อมโยงถึงรูปแบบลวดลายมโนราห์					
5. ลวดลายสามารถนำไปต่อยอดเป็นสินค้า					
6. การประยุกต์ใช้ลวดลายบนผลิตภัณฑ์					

ตารางที่ 3.7 แบบประเพณีลวดลาย ตอนที่ 2

ตอนที่ 2 โปรดเขียนแสดงความคิดเห็น และข้อเสนอแนะ

กรุณาเลือกลวดลายที่ควรพัฒนาต่อ 1 ลวดลาย จากลวดลายทั้งหมดที่ได้ออกแบบ

		
<p>ลายที่ 1</p>	<p>ลายที่ 2</p>	<p>ลายที่ 3</p>
		
<p>ลายที่ 4</p>	<p>ลายที่ 5</p>	<p>ลายที่ 6</p>

ลวดลายที่ควรพัฒนาต่อ .....

เหตุผลที่เลือกลวดลาย

ข้างต้น.....

.....

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

แบบประเมินความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบผลิตภัณฑ์ที่พัฒนามาจากกลดลายของโนรา พร้อมภาพจำลอง (Simulation) ของบุคคลทั่วไป

ในกระบวนการนี้ ผู้วิจัยได้จัดทำแบบประเมินความพึงพอใจแบบออนไลน์ เนื่องจากสามารถใส่รายละเอียดประเภทภาพได้อย่างคมชัด และสะดวกกับผู้ตอบแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยได้ออกแบบประเด็นข้อคำถามของแบบประเมินความพึงพอใจดังตารางที่ 3.8

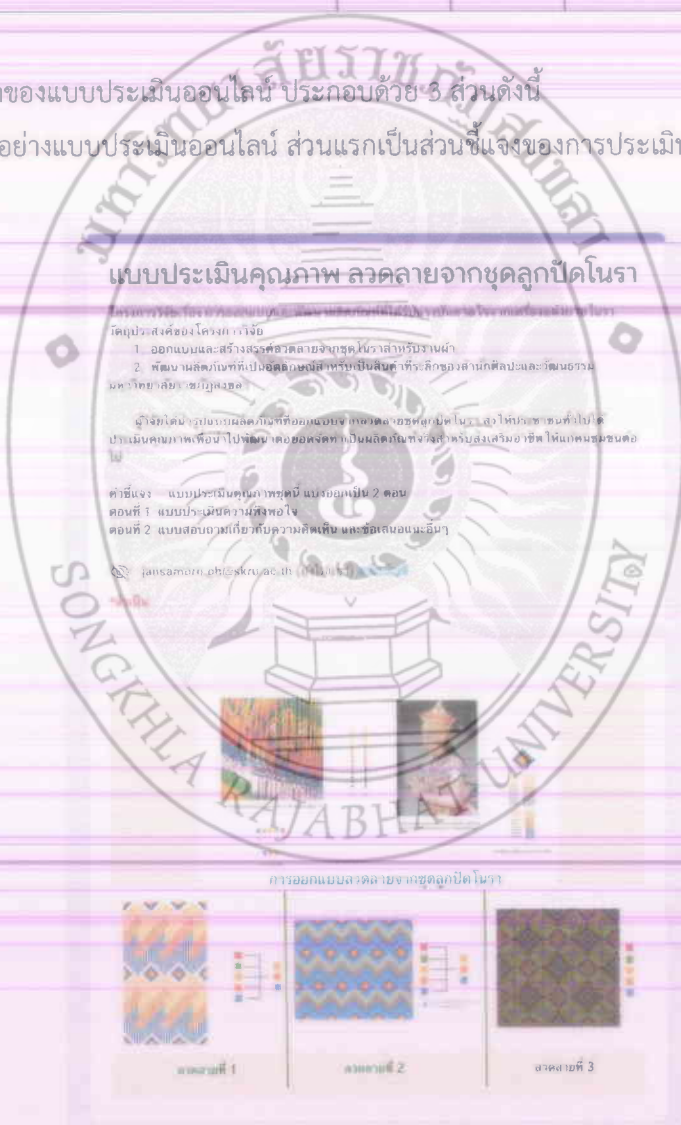
ตารางที่ 3.8 ประเด็นข้อคำถามแบบประเมินความพึงพอใจ

รายการพิจารณา	ระดับคะแนน				
	ดีมาก 5	ดี 4	ปานกลาง 3	พอใช้ 2	ปรับปรุง 1
1. ลวดลายมีความเหมาะสมกับงานผลิตภัณฑ์ประเภทเสื้อบุรุษ					
2. ลวดลายมีความเหมาะสมกับงานผลิตภัณฑ์ประเภทเสื้อสตรี					
3. ลวดลายมีความเหมาะสมกับงานผลิตภัณฑ์ประเภทเคสโทรศัพท์มือถือ					
4. ลวดลายมีความเหมาะสมกับงานผลิตภัณฑ์ประเภทเฟอร์นิเจอร์ ผ้าม่าน					
5. ลวดลายมีความเหมาะสมกับงานผลิตภัณฑ์ประเภทกระเป๋าถือสตรี					
6. ลวดลายมีความเหมาะสมกับงานผลิตภัณฑ์ประเภทกระเป๋าใส่เอกสาร					
7. ลวดลายมีความเหมาะสมกับงานผลิตภัณฑ์ประเภทกระเป๋าใส่เหรียญ					
8. การประยุกต์ลวดลายจากลูกปิดโนรา มีความชัดเจน และดูเป็นสากล					
9. การจัดวางลายมีความเหมาะสม สวยงาม และเป็นเอกลักษณ์					
10. รูปแบบลวดลายมีความแปลกใหม่					

รายการพิจารณา	ระดับคะแนน				
	ดีมาก	ดี	ปานกลาง	พอใช้	ปรับปรุง
	5	4	3	2	1
สวยงาม และเป็นเอกลักษณ์ของชุดลูกปิดโนรา					
11. ความเชื่อมโยงถึงรูปแบบลวดลายมโนราห์					
12. ความพึงพอใจต่อผลิตภัณฑ์ที่นำเอกลักษณ์ของลายลูกปิดโนรามาใช้ในการออกแบบลวดลาย					

โดยรายละเอียดของแบบประเมินออนไลน์ ประกอบด้วย 3 ส่วนดังนี้

1. ตัวอย่างแบบประเมินออนไลน์ ส่วนแรกเป็นส่วนชี้แจงของการประเมิน

ภาพที่ 3.1 ตัวอย่างแบบประเมินออนไลน์ ส่วนแรก

2. ตัวอย่างแบบประเมินออนไลน์ ส่วนที่ 2 แสดงภาพตัวอย่างผลิตภัณฑ์จากภาพจำลอง โดยในแต่ละประเภทมีการประเมินความพึงพอใจของผู้ตอบประเมินความพึงพอใจ สามารถคลิกในช่องคะแนนนั้นๆ เพื่อผู้วิจัยได้นำเสนอผลความพึงพอใจของแต่ละประเภทและสรุปได้ว่าประชาชนสนใจสนใจผลิตภัณฑ์ประเภทใด

ภาพที่ 3.2 ตัวอย่างแบบประเมินออนไลน์ส่วนที่ 2

3. ตัวอย่างแบบประเมินออนไลน์ ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม โดยผู้ตอบแบบประเมินสามารถกรอกข้อมูล ได้อย่างไม่จำกัด

ภาพที่ 3.3 ตัวอย่างแบบประเมินออนไลน์ส่วนที่ 3

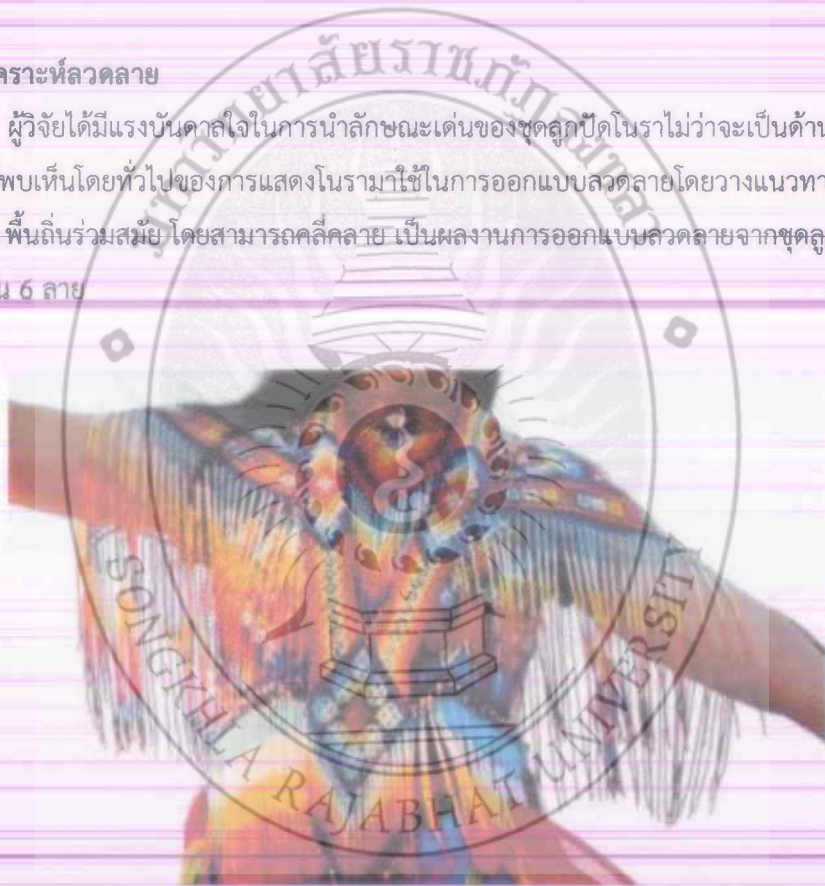
บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ศึกษาชุดลูกปัดโนรา โดยข้อมูลที่นำมาใช้ในการสร้างสรรค์นั้นได้รับแนวคิดมาจากเอกสาร ตำรา งานวิจัยและบทความที่เกี่ยวข้องกับการแสดงโนรา และการออกแบบลวดลาย โดยผู้วิจัยจำแนกรายละเอียดของการศึกษาออกเป็น 2 ประเด็น คือ 1) ผลการวิเคราะห์ลวดลาย 2) ผลการออกแบบผลิตภัณฑ์

ผลการวิเคราะห์ลวดลาย

ผู้วิจัยได้มีแรงบันดาลใจในการนำลักษณะเด่นของชุดลูกปัดโนราไม่ว่าจะเป็นด้านสี สัน ลวดลายที่พบเห็นโดยทั่วไปของการแสดงโนรา มาใช้ในการออกแบบลวดลายโดยวางแนวทางการทำงานคือ พื้นถิ่นร่วมสมัย โดยสามารถคลี่คลาย เป็นผลงานการออกแบบลวดลายจากชุดลูกปัดโนรา เป็นจำนวน 6 ลาย

ภาพที่ 4.1 ชุดลูกปัดโนรา (ผู้วิจัย)

ในขั้นต้นผู้วิจัยได้ออกแบบลวดลายแบบชาวดำ เพื่อทำแบบประเมินคุณภาพลวดลายจากผู้เชี่ยวชาญ เมื่อได้คัดเลือกลวดลายผู้ออกแบบจึงได้เลือกลงสี ผลการวิเคราะห์ลวดลายจากชุดลูกปัดโนรา ได้ผลสรุปดังนี้

1. การคลี่คลายลวดลาย

1.1 ผลจากวิเคราะห์ลวดลาย เมื่อพิจารณาชุดลูกปัดจะมีลักษณะเป็นจุดเรียงลงมาเป็นเส้นตรงตามทฤษฎีพื้นฐานทางศิลปะจุดทำให้เกิดเป็นเส้น

1.2 ผลจากการวิเคราะห์ลวดลายจะเป็นรูปทรงเรขาคณิต

1.3 ผลจากการวิเคราะห์สี ชุดโนราจะมีการใช้ลูกปัดที่หลากหลาย อาทิ สีน้ำเงิน สีส้ม สีเหลือง สีเขียว และสีแดง ผู้วิจัยเลือกใช้สีที่พบเห็นทั่วไป

1.4 ผลจากการเลือกองค์ประกอบกราฟิก เพื่อความเป็นผลงานร่วมสมัยมากขึ้น

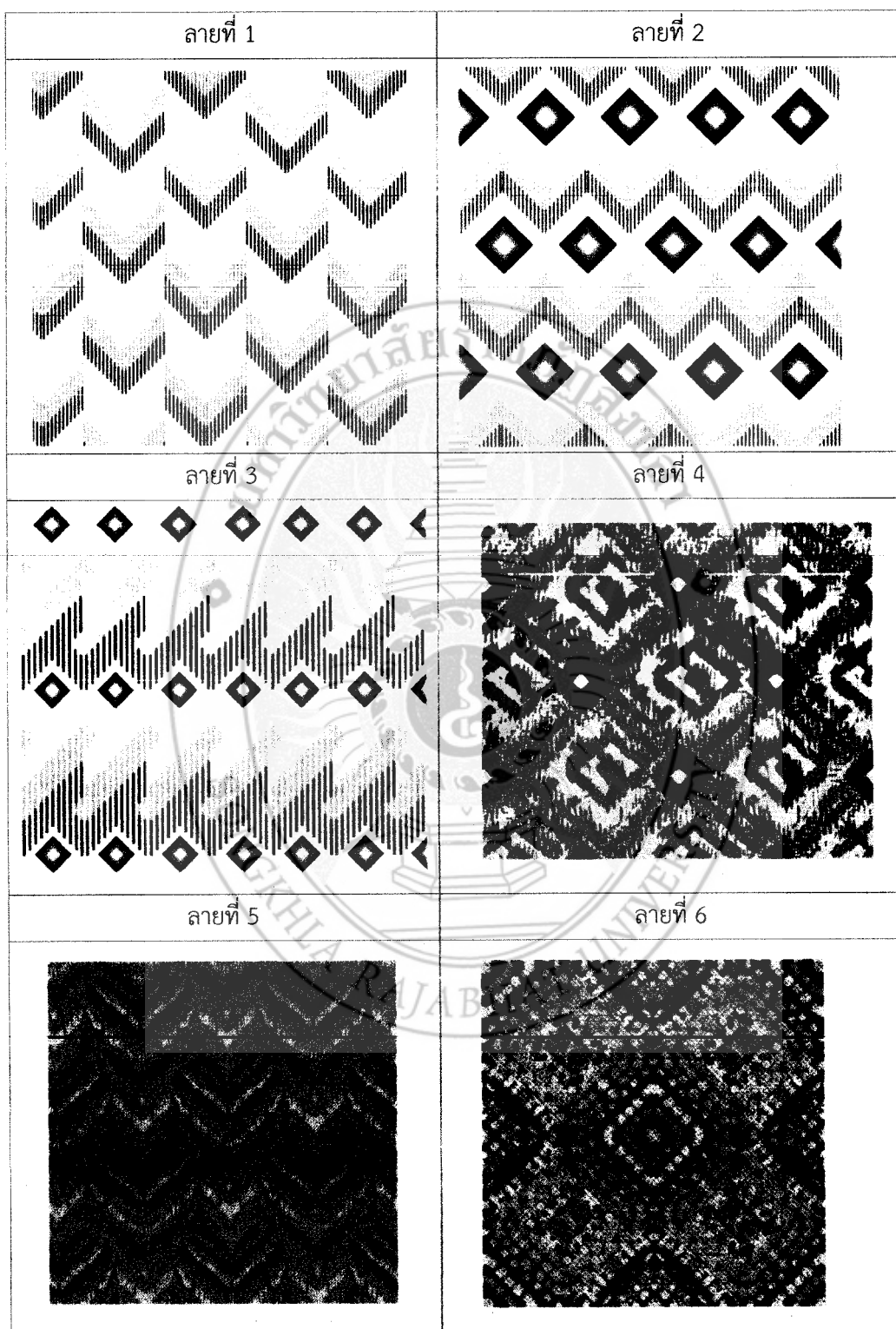

ภาพที่ 4.2 การวิเคราะห์ลวดลาย (ผู้วิจัย)

2. การประเมินคุณภาพลวดลาย

เพื่อให้ได้ซึ่งคุณภาพของลวดลาย ผู้วิจัยนำข้อมูลด้านการออกแบบลวดลาย ทั้ง 6 ลวดลาย ให้ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการออกแบบและด้านการแสดงโนรา รวมจำนวน 5 ท่าน ได้แก่ ผศ. ศศิธร วิศพันธ์ ผศ. บัณฑิตา วรศรี อาจารย์ชัยวัฒน์ภัทร เลาส์คัย อาจารย์โอกาส อิศโม และ ผศ. ทศนียา คัญทะชา ได้ประเมินคุณภาพและเพื่อคัดกรองลวดลายที่จะนำมาใช้ในการพัฒนาต่อไป

ตารางที่ 4.1 ภาพร่างลวดลาย

ผลประเมินลวดลายที่พัฒนาจากชุดลูกปิดโนรา

เกณฑ์ในการพิจารณาถึงลวดลายที่ได้ออกแบบและพัฒนามาจากชุดลูกปิดโนรา โดยกำหนดเกณฑ์การเลือกไว้ 5 ระดับ ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง ระดับดีมาก

ระดับ 4 หมายถึง ระดับดี

ระดับ 3 หมายถึง ระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง ระดับพอใช้

ระดับ 1 หมายถึง ระดับควรปรับปรุง

การวิเคราะห์ข้อมูลซึ่งในการการสรุปเป็นระดับความพึงพอใจนั้นผู้วิจัยคิดคะแนนเฉลี่ยของแต่ละตัวบ่งชี้ ไปเทียบกับคะแนนของคุณภาพที่มี 5 ระดับ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง	4.51 – 5.00	หมายถึง	มีระดับคะแนนมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง	3.51 - 4.50	หมายถึง	มีระดับคะแนนมาก
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง	2.51 - 3.50	หมายถึง	มีระดับคะแนนปานกลาง
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง	1.51 - 2.50	หมายถึง	มีระดับคะแนนน้อย
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง	1.00 - 1.50	หมายถึง	มีระดับคะแนนน้อยที่สุด

สรุปผลการประเมินลวดลายที่ออกแบบและพัฒนามาจากลวดลายชุดลูกปิดโนราจากผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 ท่าน ปรากฏคะแนนเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของลวดลายที่ 3 มีค่าคะแนนสูงสุดคือ มีค่าคะแนนเฉลี่ย 4.63 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.21 ซึ่งจัดอยู่ในระดับคะแนนมาก รองลงมาคือ ลวดลายที่ 2 มีค่าคะแนนเฉลี่ย 4.6 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0 มีค่าคะแนนอยู่ที่ระดับมากที่สุด และประเด็นที่มีค่าคะแนนต่ำที่สุดคือ ลวดลายที่ 4 และ ที่ 6 มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากันคือ 4 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.20 และ 0.15 อยู่ในระดับคะแนนมาก ดังรายละเอียดตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 ผลการประเมินลวดลายจากผู้ทรง

รายละเอียด	ระดับความคิดเห็น											
	ลวดลายที่ 1		ลวดลายที่ 2		ลวดลายที่ 3		ลวดลายที่ 4		ลวดลายที่ 5		ลวดลายที่ 6	
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.
1. ลวดลายมีความน่าสนใจ	4	0.71	4.6	0.55	4.6	0.55	3.8	1.30	3.8	1.10	3.8	1.50
2. ลวดลายต่างจากลวดลายที่มีอยู่ในปัจจุบันหรือเป็นลวดลายใหม่	4	0.71	4.6	0.55	4.8	0.45	3.6	1.14	4.2	0.84	4	1.00
3. ลวดลายสามารถแสดงเอกลักษณ์ภาคใต้	4.4	0.55	4.6	0.55	4.6	0.89	4.2	0.84	4.4	0.89	4	1.00
4. ลวดลายสามารถสื่อสารถึงชุดโนรา	4.4	0.55	4.6	0.55	4.4	0.89	4.2	0.84	4.2	0.84	4	1.00
5. ลวดลายสามารถนำไปต่อยอดเป็นสินค้า	4.6	0.55	4.6	0.55	4.6	0.55	4	1.00	4.2	0.84	4	1.00
6. ลวดลายสามารถนำไปต่อยอดเป็นสื่ออื่นๆ	4.4	0.89	4.6	0.55	4.8	0.45	4.2	0.84	4.2	0.84	4.2	0.84
รวม	4.3	0.14	4.6	0	4.63	0.21	4	0.20	4.17	0.10	4	0.15

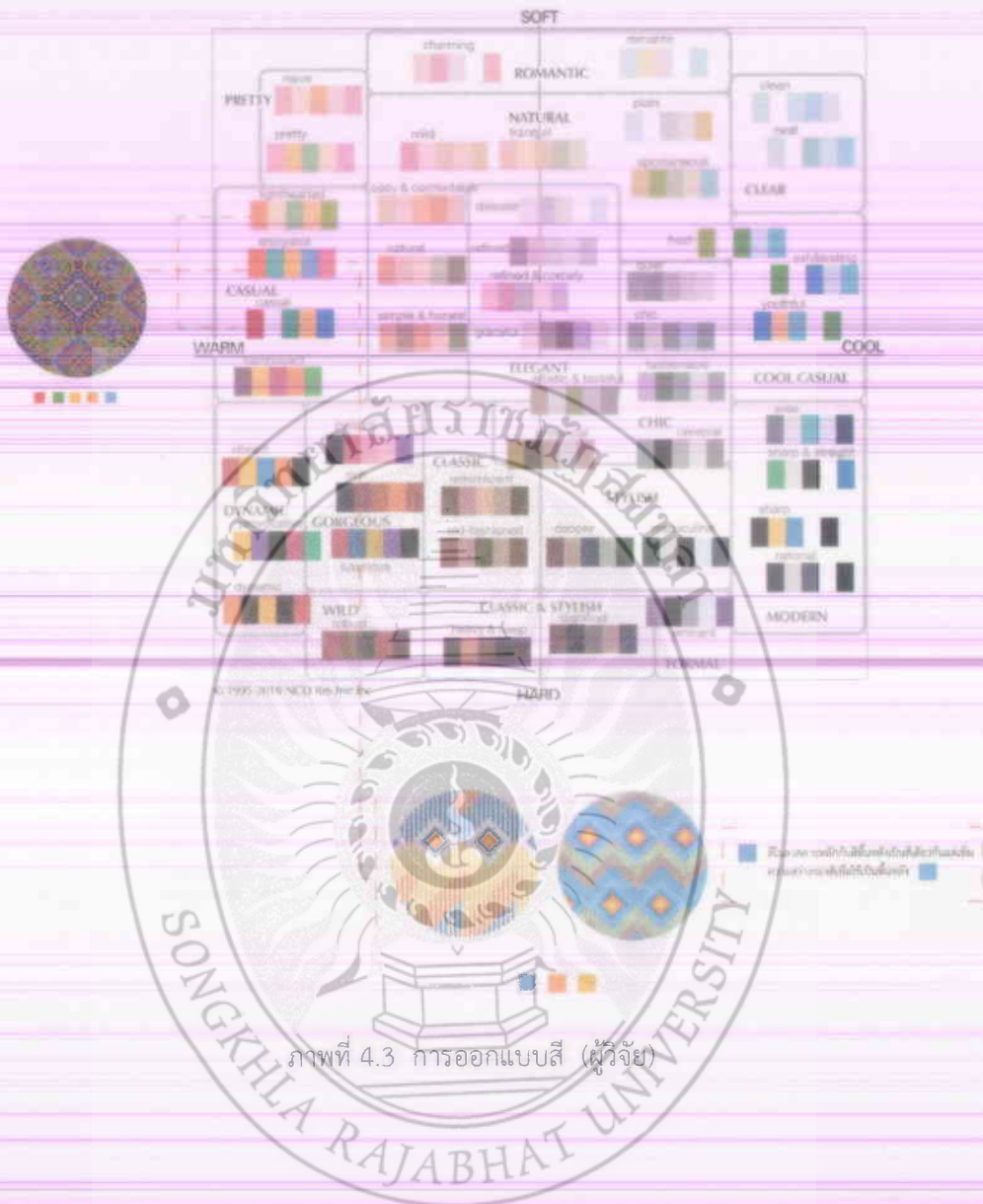
นอกจากนี้ ทางผู้วิจัยได้ให้ผู้ทรงเลือกลวดลายในการพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ โดยผลการการเลือกลวดลายที่ 2 และลวดลายที่ 3 จำนวน 2 ทาน และลวดลายที่ 6 จำนวน 1 ทาน

ทั้งนี้ มีข้อเสนอแนะว่า ลวดลายที่ออกแบบมีความสวยงามทุกสาย ให้มิติและอัตลักษณ์ความเป็นชุดโนราได้อย่างชัดเจนและดูร่วมสมัย ทั้งสามารถนำไปพัฒนาต่อยอดเป็นสินค้าได้

3. การออกแบบสี

ผลจากการประเมินลวดลายของผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้วิจัยได้นำลวดลายที่ได้รับคัดเลือกจำนวน 3 ลวดลายดังกล่าวออกแบบสี ที่ถือเป็นเอกลักษณ์ของชุดโนรา เพื่อจัดทำเป็นผลิตภัณฑ์ต่อไป ในการออกแบบสีที่ใช้เป็นสีที่อยู่ในโทนร้อนเพื่อให้ความรู้สึกสดใส มีพลัง และกระฉับกระเฉง โดยสีหลักที่เลือกมาใช้เป็นสีที่เห็นกันบ่อยจากสีลูกบิดที่นำมาใช้ร้อยชุดโนรา แต่ผู้วิจัยได้ลดจำนวนสีที่ใช้ในบางลวดลายเพื่อความเหมาะสมในการใช้งานโดยสีที่เลือกนั้นมีคุณสมบัติคล้ายกับ Five color image scale ของ Kobayashi (onlinelibrary.wiley.com) ซึ่งสื่อถึง อยู่ในโทนร้อน และดูไม่เป็นทางการ ดังภาพที่ 4.3

Five-Color Image Scale

ภาพที่ 4.3 การออกแบบสี (ผู้วิจัย)

3.1 การออกแบบสีในลวดลายที่ 1

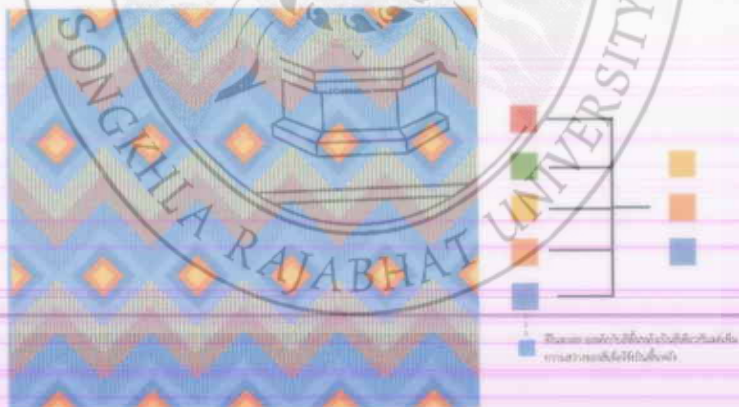
ผู้วิจัยเลือกใช้สีที่พบเห็นทั่วไปของชุดโนราจะมีการใช้ลูกปัด สีแดง สีเขียว สีเหลือง สีส้ม และสีน้ำเงิน จากนั้นวิเคราะห์สีหลักเหลือ สีฟ้า สีส้ม และสีน้ำเงิน

ภาพที่ 4.4 การเลือกใช้สีในลวดลายที่ 1 (ผู้วิจัย)

3.2 การออกแบบสีในลวดลายที่ 2

ผู้วิจัยเลือกใช้สีที่พบเห็นทั่วไปของชุดโนราจะมีการใช้ลูกปัด สีแดง สีเขียว สีเหลือง สีส้ม และสีน้ำเงิน จากนั้นวิเคราะห์สีหลักเหลือ สีเหลือง สีส้ม และสีน้ำเงิน โดยสีน้ำเงินมีการเพิ่มความสว่างของสีในลวดลายหลักกับสีพื้นหลัง

ภาพที่ 4.5 การเลือกใช้สีในลวดลายที่ 2 (ผู้วิจัย)

3.3 การออกแบบสีในลวดลายที่ 3

ผู้วิจัยเลือกใช้สีที่พบเห็นทั่วไปของชุดโนราจะมีการใช้ลูกปัด สีแดง สีเขียว สีเหลือง สีส้ม และสีน้ำเงิน โดยลายนี้ผู้วิจัยเลือกใช้สีทั้ง 5 สี

ภาพที่ 4.6 การเลือกใช้สีในลวดลายที่ 3 (ผู้วิจัย)

การออกแบบผลิตภัณฑ์

ผู้วิจัยได้ออกแบบรูปแบบผลิตภัณฑ์ที่ได้จากลวดลายชุดลูกปิดโนรา โดยจัดทำเป็น 3 ประเภทคือ 1) แบบเครื่องนุ่งห่ม 2) ผ้าเอนกประสงค์ 3) งานแฮนด์เมค ในกระบวนการวิจัยขั้นนี้ ผู้วิจัยได้ออกแบบโดยใช้ภาพจำลอง (Simulation) โดยในแต่ละรูปแบบจะใช้ 3 ลวดลาย ทั้งนี้เมื่อผู้วิจัยได้นำรูปแบบผลิตภัณฑ์ที่ออกแบบจากลวดลายชุดลูกปิดโนรา ทั้งหมดส่งให้ประชาชนทั่วไป จำนวน 100 คนประเมินความพึงพอใจ เพื่อนำเสนอผลการประเมินให้แก่เจ้าของทุนเพื่อนำไปพัฒนาต่อยอดจัดทำเป็นผลิตภัณฑ์จริงสำหรับส่งเสริมอาชีพให้แก่ชุมชนต่อไป

1. ประเภทนุ่งห่ม

1.1 เสื้อบุรุษ แขนสั้น

ตารางที่ 4.3 การออกแบบเสื้อบุรุษ

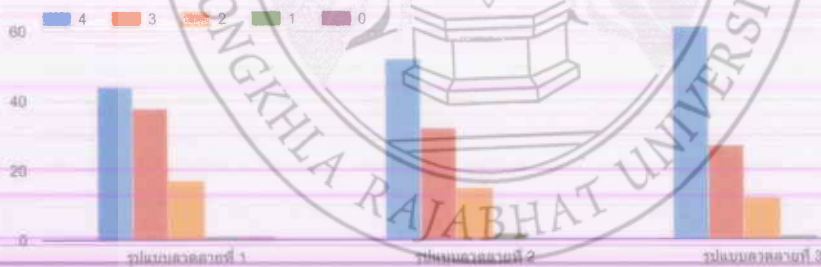
รายละเอียด	ภาพประกอบ
ลายที่ 1	
ลายที่ 2	

รายละเอียด	ภาพประกอบ	
ลายที่ 3		

ผลการประเมินความพึงพอใจในการออกแบบลวดลายของเสื้อบุรุษ

ผลประเมินความพึงพอใจจากประชาชนทั่วไป จำนวน 100 คน มีความชื่นชอบในการออกแบบทุกลวดลาย โดยลวดลายที่ 3 ให้ความนิยมมากที่สุด จำนวน 61 คน ลำดับที่ 2 คือลวดลายที่ 2 จำนวน 52 คน และลวดลายที่ 1 จำนวน 44 คน สำหรับที่บุคคลที่มีความคิดเห็นว่าการออกแบบลวดลายมีความเหมาะสมน้อยมีจำนวนน้อยมาก คือลวดลายที่ 1 และลวดลายที่ 3 จำนวน 1 คน ลวดลายที่ 2 จำนวน 2 คน นอกจากนี้มีบุคคลที่ไม่เห็นด้วยกับลวดลายที่ 1 จำนวน 1 คน ดังภาพแผนภูมิ

ความเหมาะสมของลวดลายในการออกแบบเสื้อบุรุษ

ภาพที่ 4.7 แผนภูมิความพึงพอใจการออกแบบเสื้อบุรุษ

1.2 เสื้อสตรี โดยจะมีแบบลายเต็มตัว และใช้ผ้าสีพื้นสีส่วนของคอ และปลายแขน ดังนี้

ตารางที่ 4.4 การออกแบบเสื้อสตรี

รายละเอียด	ภาพประกอบ
ลายที่ 1	
ลายที่ 2	
ลายที่ 3	

ผลการประเมินความพึงพอใจในการออกแบบลวดลายของเสื้อสตรี

ผลประเมินความพึงพอใจจากประชาชนทั่วไป จำนวน 100 คน มีความชื่นชอบในการออกแบบทุกลวดลาย โดยลวดลายที่ 3 ให้ความนิยมมากที่สุด จำนวน 57 คน ลำดับที่ 2 คือลวดลายที่ 2 จำนวน 47 คน และลวดลายที่ 1 จำนวน 45 คน สำหรับที่บุคคลที่มีความคิดเห็นว่าการออกแบบลวดลายมีความเหมาะสมน้อยมีจำนวนน้อยมาก คือลวดลายที่ 1 และลวดลายที่ 2 จำนวน 3 คน ลวดลายที่ 3 จำนวน 2 คน ดังภาพแผนภูมิ

ความเหมาะสมของลวดลายในการออกแบบเสื้อสตรี

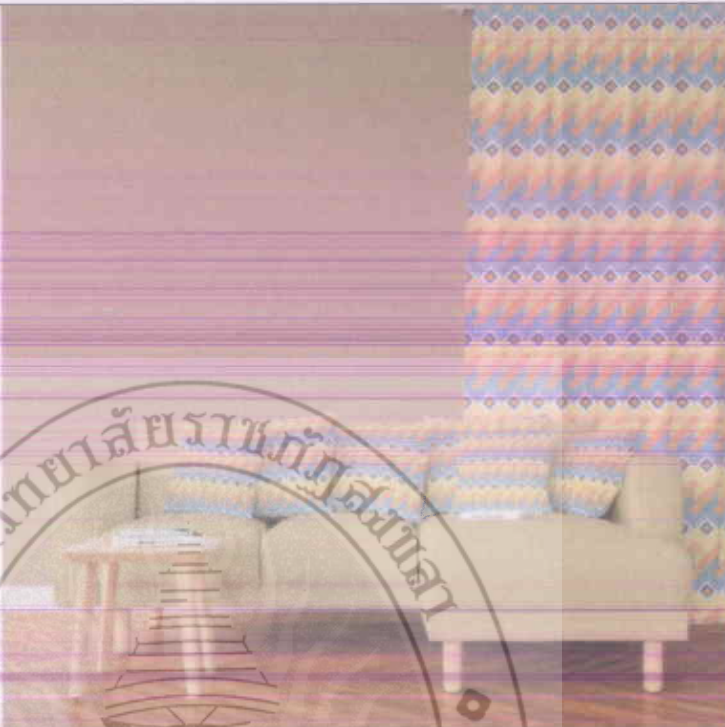
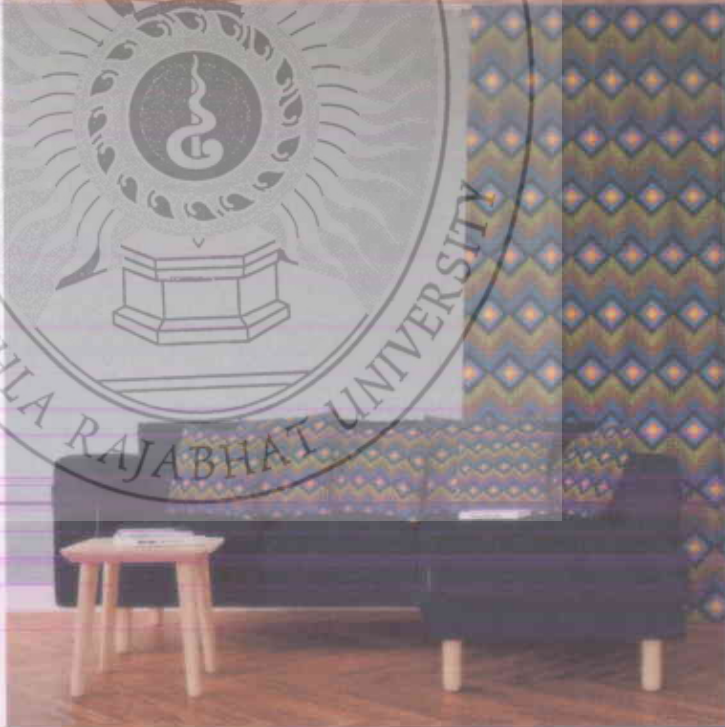

ภาพที่ 4.8 แผนภูมิความพึงพอใจการออกแบบเสื้อสตรี

2. ประเภทผ้าเอนกประสงค์ ผู้วิจัยได้ออกแบบผลิตภัณฑ์ประเภทผ้าเอนกประสงค์ โดยจัดทำเป็นผ้าผืนใหญ่สำหรับประยุกต์ใช้ในงานอื่นๆ อาทิ ผ้าม่าน ชุดเฟอร์นิเจอร์

ตารางที่ 4.5 การออกแบบชุดผ้าม่านและเฟอร์นิเจอร์

รายละเอียด	ภาพประกอบ
สายที่ 1	

รายละเอียด	ภาพประกอบ
ลายที่ 2	 A photograph of a living room interior. The wall is covered in a patterned wallpaper with a repeating geometric design in shades of blue, orange, and white. A light-colored sofa is positioned against the wall, and a small wooden coffee table is in front of it. The floor is made of light-colored wood.
ลายที่ 3	 A photograph of a living room interior. The wall is covered in a patterned wallpaper with a repeating geometric design in shades of blue, orange, and white. A dark-colored sofa is positioned against the wall, and a small wooden coffee table is in front of it. The floor is made of light-colored wood.

ผลการประเมินความพึงพอใจในการออกแบบลวดลายของการออกแบบชุดผ้าม้า่านและเฟอร์นิเจอร์

ผลประเมินความพึงพอใจจากประชาชนทั่วไป จำนวน 100 คน มีความชื่นชอบในการออกแบบทุกลวดลาย โดยลวดลายที่ 2 ให้ความนิยมมากที่สุด จำนวน 67 คน ลำดับที่ 1 คือลวดลายที่ 2 จำนวน 61 คน และลวดลายที่ 3 จำนวน 59 คน สำหรับที่บุคคลที่มีความคิดเห็นว่าการออกแบบลวดลายมีความเหมาะสมน้อยมีจำนวนน้อยมาก คือลวดลายที่ 1 และลวดลายที่ 2 จำนวน 3 คน ลวดลายที่ 3 จำนวน 4 คน ดังภาพแผนภูมิ

ความเหมาะสมของลวดลายในการออกแบบผ้าม้า่าน เฟอร์นิเจอร์

ภาพที่ 4.9 แผนภูมิความพึงพอใจการออกแบบชุดผ้าม้า่านและเฟอร์นิเจอร์

3. งานแฮนด์เมค เป็นงานที่ออกแบบเพื่อสามารถสร้างเป็นสินค้าที่ระลึกได้ ผู้วิจัยได้ออกแบบผลิตภัณฑ์ ได้แก่ เคสโทรศัพท์มือถือ กระเป๋าแบบต่างๆ

3.1 การออกแบบลวดลายเคลสโทรศัพท์มือถือ ถือเป็นกรนำลวดลายไปจัดผลิตปรีนลงสติกเกอร์ เพื่อจัดทำเป็นเคลสโทรศัพท์มือถือ

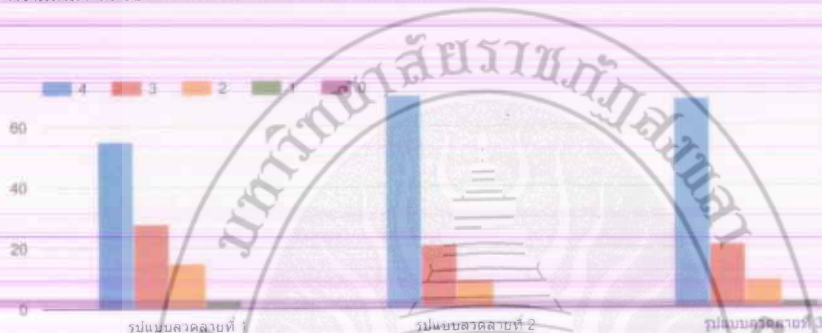
ตารางที่ 4.6 การออกแบบลายเคลสโทรศัพท์มือถือ

รายละเอียด	ภาพประกอบ
ลายที่ 1	
ลายที่ 2	
ลายที่ 3	

ผลการประเมินความพึงพอใจในการออกแบบลวดลายของเคลือบโทรศัพท์มือถือ

ผลประเมินความพึงพอใจจากประชาชนทั่วไป จำนวน 100 คน มีความชื่นชอบในการออกแบบทุกลวดลาย โดยลวดลายที่ 2 ให้ความนิยมมากที่สุด จำนวน 70 คน ลำดับที่ 2 คือลวดลายที่ 3 จำนวน 69 คน และลวดลายที่ 1 จำนวน 55 คน สำหรับที่บุคคลที่มีความคิดเห็นว่าการออกแบบลวดลายมีความเหมาะสมน้อยมีจำนวนน้อยมาก คือลวดลายที่ 1 มีจำนวน 3 คน ลวดลายที่ 2 จำนวน 1 คน ลวดลายที่ 3 จำนวน 2 คน ดังภาพแผนภูมิ

ความเหมาะสมของลวดลายในการออกแบบเคลือบโทรศัพท์มือถือ

ภาพที่ 4.10 แผนภูมิความพึงพอใจการออกแบบเคลือบโทรศัพท์มือถือ

3.2 กระเป๋า ผู้วิจัยได้ออกแบบผลิตภัณฑ์ประเภทกระเป๋า 3 รูปแบบ คือ กระเป๋าถือสตรี กระเป๋าใส่เอกสาร และกระเป๋าใส่เหรียญ

3.2.1 รูปแบบของกระเป๋าสตรี

ตารางที่ 4.7 การออกแบบลายกระเป๋าสตรี

รายละเอียด	ภาพประกอบ
ลายที่ 1	
ลายที่ 2	
ลายที่ 3	

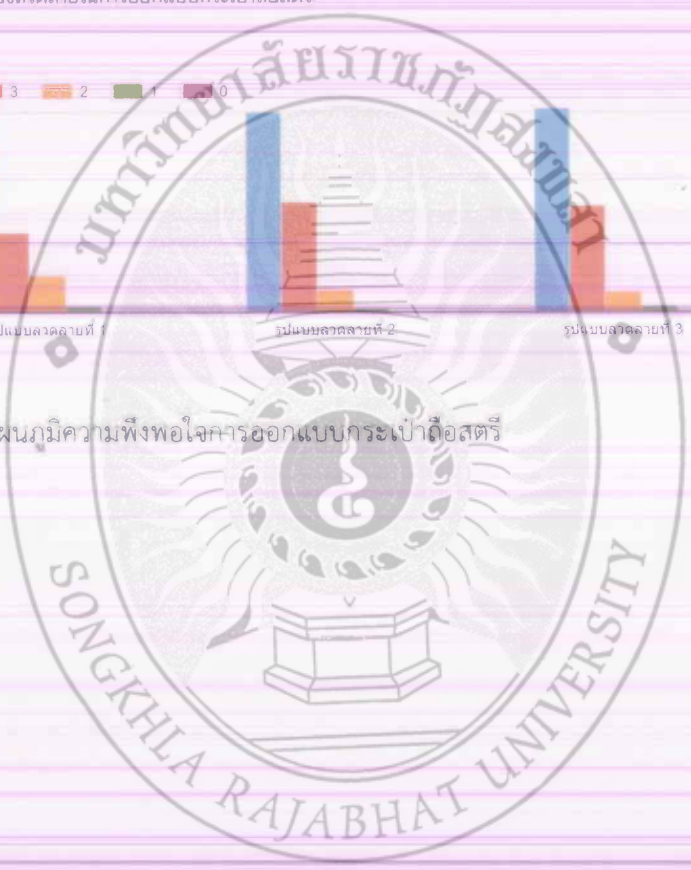
ผลการประเมินความพึงพอใจในการออกแบบลวดลายของกระเป๋าถือสตรี

ผลประเมินความพึงพอใจจากประชาชนทั่วไป จำนวน 100 คน มีความชื่นชอบในการออกแบบทุกลวดลาย โดยลวดลายที่ 1 ให้ความนิยมมากที่สุด จำนวน 64 คน ลำดับที่ 2 คือลวดลายที่ 3 จำนวน 61 คน และลวดลายที่ 2 จำนวน 60 คน สำหรับที่บุคคลที่มีความคิดเห็นว่าการออกแบบลวดลายมีความเหมาะสมน้อยมีจำนวนน้อยมาก คือลวดลายที่ 1 และลวดลายที่ 3 จำนวน 2 คน ลวดลายที่ 2 จำนวน 1 คน ดังภาพแผนภูมิ

ความเหมาะสมของลวดลายในการออกแบบกระเป๋าถือสตรี

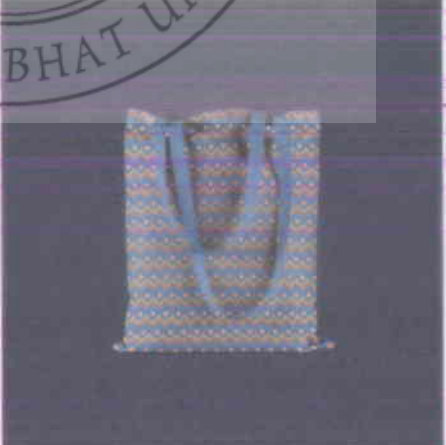

ภาพที่ 4.11 แผนภูมิความพึงพอใจการออกแบบกระเป๋าถือสตรี

3.2.2 รูปแบบของกระเป๋าใส่เอกสาร

ตารางที่ 4.8 การออกแบบลายกระเป๋าใส่เอกสาร

รายละเอียด	ภาพประกอบ
ลายที่ 1	
ลายที่ 2	
ลายที่ 3	

ผลการประเมินความพึงพอใจในการออกแบบลวดลายของกระเป๋าใส่เอกสาร

ผลประเมินความพึงพอใจจากประชาชนทั่วไป จำนวน 100 คน มีความชื่นชอบในการออกแบบทุกลวดลาย โดยลวดลายที่ 3 ให้ความนิยมมากที่สุด จำนวน 60 คน ลำดับที่ 2 คือลวดลายที่ 1 จำนวน 59 คน และลวดลายที่ 2 จำนวน 54 คน สำหรับที่บุคคลที่มีความคิดเห็นว่าการออกแบบลวดลายมีความเหมาะสมน้อยมีจำนวนน้อยมาก คือลวดลายที่ 1 จำนวน 2 คน ลวดลายที่ 3 จำนวน 1 คน นอกจากนี้มีบุคคลที่ไม่เห็นด้วยกับลวดลายที่ 3 จำนวน 1 คน ดังภาพแผนภูมิ

ความเหมาะสมของลวดลายในการออกแบบกระเป๋าใส่เอกสาร

ภาพที่ 4.12 แผนภูมิความพึงพอใจการออกแบบกระเป๋าใส่เอกสาร

3.2.3 รูปแบบของกระเป๋าใส่เหรียญ

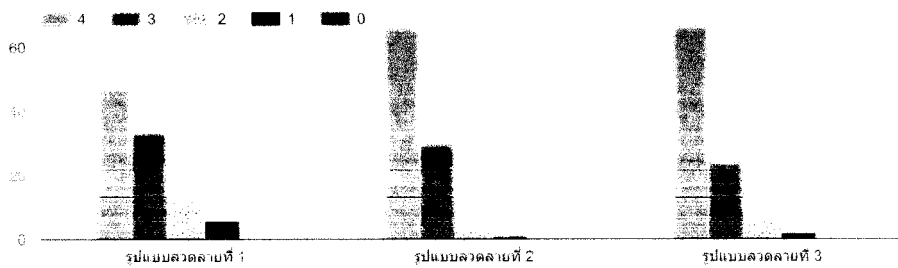
ตารางที่ 4.9 การออกแบบลายเคลสโทรศัพท์มือถือ

รายละเอียด	ภาพประกอบ
ลายที่ 1	
ลายที่ 2	
ลายที่ 3	

ผลการประเมินความพึงพอใจในการออกแบบลวดลายของกระเป๋าใส่เหรียญ

ผลประเมินความพึงพอใจจากประชาชนทั่วไป จำนวน 100 คน มีความชื่นชอบในการออกแบบทุกลวดลาย โดยลวดลายที่ 3 ให้ความนิยมมากที่สุด จำนวน 67 คน ลำดับที่ 2 คือลวดลายที่ 2 จำนวน 66 คน และลวดลายที่ 1 จำนวน 48 คน สำหรับที่บุคคลที่มีความคิดเห็นว่าการออกแบบลวดลายมีความเหมาะสมน้อยมีจำนวนน้อยมาก คือลวดลายที่ 1 จำนวน 6 คน ลวดลายที่ 2 จำนวน 1 คน ลวดลายที่ 3 จำนวน 2 คน ดังภาพแผนภูมิ

ความเหมาะสมของลวดลายในการออกแบบกระเป๋าใส่เหรียญ

ภาพที่ 4.13 แผนภูมิความพึงพอใจการออกแบบกระเป๋าใส่เหรียญ

ผลประเมินความพึงพอใจ

เกณฑ์ในการพิจารณาถึงความพึงพอใจของบุคคลทั่วไปที่มีต่อรูปแบบผลิตภัณฑ์ที่พัฒนาจากลวดลายของลูกบิดโนรา แบ่งออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ระดับ 4 หมายถึง ระดับความพึงพอใจมากที่สุด

ระดับ 3 หมายถึง ระดับความพึงพอใจมาก

ระดับ 2 หมายถึง ระดับความพึงพอใจปานกลาง

ระดับ 1 หมายถึง ระดับความพึงพอใจน้อย

ระดับ 0 หมายถึง ระดับความพึงพอใจไม่สามารถประเมินได้

การวิเคราะห์ข้อมูลซึ่งในการการสรุปเป็นระดับความพึงพอใจนั้นผู้วิจัยคิดคะแนนเฉลี่ยของแต่ละตัวบ่งชี้ไปเทียบกับคะแนนของคุณภาพที่มี 5 ระดับ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง	3.51 - 4.00	หมายถึง	มีความพึงพอใจมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง	2.51 - 3.50	หมายถึง	มีความพึงพอใจมาก
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง	1.51 - 2.50	หมายถึง	มีความพึงพอใจน้อย
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง	0.51 - 1.50	หมายถึง	มีความพึงพอใจน้อยมาก
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง	0.00 - 0.50	หมายถึง	ไม่มีความพึงพอใจเลย

สรุปผลการประเมินความพึงพอใจของบุคคลทั่วไปที่มีต่อรูปแบบผลิตภัณฑ์ที่พัฒนาจากลวดลายของลูกบิดโนรา โดยสอบถามจากประชาชนทั่วไปทั้งผู้ชายและผู้หญิงจำนวน 200 ท่าน ปรากฏคะแนนเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับความพึงพอใจของต่อรูปแบบผลิตภัณฑ์ที่

พัฒนามาจากลวดลายของลูกปิดโนราซึ่งแต่ละด้านอยู่ในระดับเกณฑ์มากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า

ตารางที่ 4.10 คะแนนเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจของบุคคลทั่วไปที่มีต่อรูปแบบผลิตภัณฑ์ที่พัฒนามาจากลวดลายขอชุดลูกปิดโนรา

รายละเอียด	คะแนนเฉลี่ย	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. ลวดลายมีความเหมาะสมกับงานผลิตภัณฑ์ประเภทเสื้อบุรุษ	3.37	0.75	มาก
2. ลวดลายมีความเหมาะสมกับงานผลิตภัณฑ์ประเภทเสื้อสตรี	3.35	0.76	มาก
4. ลวดลายมีความเหมาะสมกับงานผลิตภัณฑ์ประเภทเฟอร์นิเจอร์ ผ้าม่าน	3.49	0.77	มาก
3. ลวดลายมีความเหมาะสมกับงานผลิตภัณฑ์ประเภทเคสโทรศัพท์มือถือ	3.52	0.74	มาก
5. ลวดลายมีความเหมาะสมกับงานผลิตภัณฑ์ประเภทกระเป๋าถือสตรี	3.52	0.68	มากที่สุด
6. ลวดลายมีความเหมาะสมกับงานผลิตภัณฑ์ประเภทกระเป๋าใส่เอกสาร	3.45	0.74	มาก
7. ลวดลายมีความเหมาะสมกับงานผลิตภัณฑ์ประเภทกระเป๋าใส่เหรียญ	3.48	0.74	มาก
8. การประยุกต์ลวดลายจากลูกปิดโนรา มีความชัดเจน และดูเป็นสากล	3.66	0.59	มากที่สุด
9. การจัดวางลายมีความเหมาะสม สวยงาม และเป็นเอกลักษณ์	3.75	0.48	มากที่สุด
10. รูปแบบลวดลายมีความแปลกใหม่ สวยงาม และเป็นเอกลักษณ์ของชุดลูกปิดโนรา	3.68	0.57	มากที่สุด
11. ความเชื่อมโยงถึงรูปแบบลวดลายมโนราห์	3.64	0.63	มากที่สุด
12. ความพึงพอใจต่อผลิตภัณฑ์ที่นำเอกลักษณ์ของลายลูกปิดโนรามาใช้ในการออกแบบลวดลาย	3.69	0.54	มากที่สุด
รวม	3.5	0.72	มาก

จากคะแนนเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความพึงพอใจของบุคคลทั่วไปที่มีต่อรูปแบบผลิตภัณฑ์ที่พัฒนามาจากลวดลายของชุดลูกบิดโนรา เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมทั้งหมดอยู่ในเกณฑ์มีคุณภาพมากมีค่าคะแนนเฉลี่ย 3.5 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.72 โดยความพึงพอใจในการออกแบบลวดลายผลิตภัณฑ์รูปแบบต่างๆส่วนใหญ่อยู่ในระดับความพึงพอใจมาก ทั้งนี้มีการออกแบบลวดลายของกระเป่าถือสตรีที่อยู่ในระดับความพึงพอใจมากที่สุด โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ย 3.52 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.74

เมื่อพิจารณาความพึงพอใจในการนำงานหัตถกรรมประเภทนี้มาใช้ พบว่าประชาชนได้มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ได้แก่ 1) การประยุกต์ลวดลายจากลูกบิดโนรา มีความชัดเจน และดูเป็นสากล 2) การจัดวางลายมีความเหมาะสม สวยงาม และเป็นเอกลักษณ์ 3) รูปแบบลวดลายมีความแปลกใหม่ สวยงาม และเป็นเอกลักษณ์ของชุดลูกบิดโนรา 4) ความเชื่อมโยงถึงรูปแบบลวดลายมโนราห์ และ 5) ความพึงพอใจต่อผลิตภัณฑ์ที่นำเอกลักษณ์ของลายลูกบิดโนรามานำใช้ในการออกแบบลวดลาย

นอกจากนี้ข้อเสนอแนะ จากผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ชื่นชมในความสวยงามและความทันสมัย ยังมีข้อเสนอแนะ คือ ควรเพิ่มรูปแบบให้มีสีสัน ควรเผยแพร่ผลงานให้แพร่หลาย และควรวางจำหน่ายเป็นสินค้า

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ระดับความพึงพอใจความพึงพอใจของบุคคลทั่วไปที่มีต่อรูปแบบผลิตภัณฑ์ที่พัฒนามาจากลวดลายของชุดลูกบิดโนรา ถือเป็นการนำเอกลักษณ์ของศิลปะการแสดงประจำท้องถิ่นภาคใต้ มาพัฒนาเป็นลวดลายพร้อมออกแบบผลิตภัณฑ์ให้เป็นที่ชื่นชอบและยอมรับของคนจำนวนมาก

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยด้วยการพรรณนาวิเคราะห์และมีภาพประกอบบางตอนตามประเด็นที่วิจัย การนำเสนอผลงานวิจัยประกอบด้วยประเด็น ดังนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. ออกแบบและสร้างสรรค์ลวดลายจากชุดลูกบิดโนรา
2. ออกแบบผลิตภัณฑ์ที่เป็นอัตลักษณ์สำหรับเป็นสินค้าที่ระลึกของสำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

สรุปผล

1. ผลการวิเคราะห์ลวดลาย

ผู้วิจัยได้มีแรงบันดาลใจในการนำลักษณะเด่นของชุดลูกบิดโนราไม่ว่าจะเป็นด้านสีลวดลายที่พบเห็นโดยทั่วไปของการแสดงโนรามาใช้ในการออกแบบลวดลายโดยวางแนวทางการทำงานคือ พื้นถิ่นร่วมสมัย โดยสามารถคิดลวดลาย 1) ชุดลูกบิดจะมีลักษณะเป็นจุดเรียงลงมาเป็นเส้นตรง ตามทฤษฎีพื้นฐานทางศิลปะจุดทำให้เกิดเป็นเส้น 2) ลวดลายส่วนใหญ่จะเป็นรูปทรงเรขาคณิต 3) สีของชุดโนราจะมีการใช้ลูกบิดที่หลากหลาย อาทิ สีน้ำเงิน สีส้ม สีเหลือง สีเขียว และสีแดง 4) เลือกองค์ประกอบกราฟิก เพื่อความเป็นผลงานร่วมสมัยมากขึ้น

การประเมินลวดลาย เพื่อให้ได้ซึ่งคุณภาพของลวดลาย ผู้วิจัยนำข้อมูลด้านการออกแบบลวดลาย ทั้ง 6 ลวดลาย ให้ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการออกแบบและด้านการแสดงโนรา รวมจำนวน 5 ท่าน เพื่อคัดกรองลวดลายที่จะนำมาใช้ในการพัฒนา สรุปผลการประเมินลวดลายที่ออกแบบและพัฒนามาจากลวดลายชุดลูกบิดโนราจากผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 ท่าน ได้คัดเลือกลวดลายที่สามารถนำไปพัฒนาได้ 3 ลวดลาย ทั้งนี้มีข้อเสนอแนะว่า ลวดลายที่ออกแบบมีความสวยงามทุกลาย ให้มิติและอัตลักษณ์ความเป็นชุดโนราได้อย่างชัดเจนและดูร่วมสมัย ทั้งสามารถนำไปพัฒนาต่อยอดเป็นสินค้าได้ และการออกแบบสี เลือกใช้เป็นสีที่อยู่ในโทนร้อนเพื่อให้ความรู้สึกสดใส มีพลัง และกระฉับกระเฉง โดยสีหลักที่เลือกมาใช้นั้นเป็นสีที่เห็นกันบ่อยจากสีลูกบิดที่นำมาใช้ร้อยชุดโนรา แต่ผู้วิจัยได้ลดจำนวนสีที่ใช้ในบางลวดลายเพื่อความเหมาะสมในการใช้งานโดยสีที่เลือกนั้นมีความสอดคล้องกับ Five color image scale ของ Kobayashi (onlinelibrary.wiley.com) ซึ่งสื่อถึง อยู่ในโทนร้อน และดูไม่เป็นทางการ

2. การออกแบบผลิตภัณฑ์

ผู้วิจัยได้ออกแบบรูปแบบผลิตภัณฑ์ที่ได้จากลวดลายชุดลูกปิดโนรา โดยจัดทำเป็น 3 ประเภทคือ 1) แบบเครื่องนุ่งห่ม ได้แก่ เสื้อ 2) ผ้าเอนกประสงค์ เฟอไนเจอร์ 3) งานแฮนด์เมค เคสโทรศัพท์มือถือ กระเป๋ารูปแบบต่างๆ ในกระบวนการวิจัยขั้นนี้ผู้วิจัยได้ออกแบบโดยใช้ภาพจำลอง (Simulation)

3. ผลประเมินความพึงพอใจ

ความพึงพอใจของบุคคลทั่วไปที่มีต่อรูปแบบผลิตภัณฑ์ที่พัฒนามาจากลวดลายของชุดลูกปิดโนรา อยู่ในเกณฑ์มีคุณภาพมากมีค่าคะแนนเฉลี่ย 3.5 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.72 โดยความพึงพอใจในการออกแบบลวดลายผลิตภัณฑ์รูปแบบต่างๆ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับความพึงพอใจมาก เมื่อพิจารณาความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ได้แก่ 1) การประยุกต์ลวดลายจากลูกปิดโนรา มีความชัดเจน และดูเป็นสากล 2) การจัดวางลายมีความเหมาะสม สวยงาม และเป็นเอกลักษณ์ 3) รูปแบบลวดลายมีความแปลกใหม่ สวยงาม และเป็นเอกลักษณ์ของชุดลูกปิดโนรา 4) ความเชื่อมโยงถึงรูปแบบลวดลายมโนราห์ และ 5) ความพึงพอใจต่อผลิตภัณฑ์ที่น่าเอกลักษณ์ของลายลูกปิดโนรามานำใช้ในการออกแบบลวดลาย

ทั้งนี้ผู้ตอบส่วนมากชื่นชมในความสวยงามและความทันสมัย ยังมีข้อเสนอแนะ คือ ควรเพิ่มรูปแบบให้มีสีสัน ควรเผยแพร่ผลงานให้แพร่หลาย และควรวางจำหน่ายเป็นสินค้า

4. ผลสรุปความพึงพอใจ

ผู้วิจัยได้จำแนกผลสรุปความพึงพอใจที่ได้รับความนิยมมากที่สุดในแต่ละตลาดยาดังตารางที่ 5.1

ตารางที่ 5.1 สรุปผลการประเมินความพึงพอใจที่ได้รับความนิยมมากที่สุด

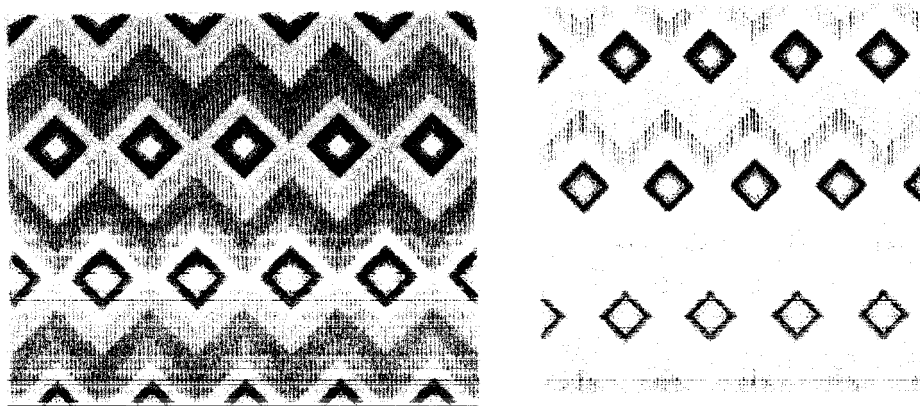
รายละเอียด	ภาพประกอบ
<p>การออกแบบในตลาดยาดที่ 3 ที่ประชาชนมีความพึงพอใจมากที่สุด ประกอบด้วย เสื้อบุรุษ เสื้อสตรี กระเป๋าใส่เอกสาร และ กระเป๋าใส่เหรียญ</p>	
<p>การออกแบบในตลาดยาดที่ 2 ที่ประชาชนมีความพึงพอใจมากที่สุด ประกอบด้วย เฟอร์นิเจอร์และผ้าปูที่นอน และเคสโทรศัพท์มือถือ</p>	
<p>การออกแบบในตลาดยาดที่ 1 ที่ประชาชนมีความพึงพอใจมากที่สุด คือ กระเป๋าถือสตรี</p>	

อภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์การผลิตลายผ้าจากชุดแต่งกายโนรา ด้วยโนราเป็นการแสดงที่เป็นเอกลักษณ์ของภาคใต้ ที่มีคุณค่าทางงานวิจิตรศิลป์ทุกแขนง และมีความสำคัญต่อความเชื่อของคนในสังคมมาอย่างยาวนาน ผู้วิจัยได้วิเคราะห์จุดเด่นของชุดการแต่งกายโนรา พบว่า ชุดลูกปิดโนราที่มีสีล้วน มีลวดลายสวยงาม เมื่อนักแสดงกริดกรายท่ารำมีการสับตบไหล่ความพลิ้วไหวของชุดลูกปิดสร้างเสน่ห์ให้การแสดงเพิ่มขึ้น ด้วยเหตุนี้จึงนำวิชานี้มาจึงได้นำชุดลูกปิดโนรามาเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์งาน ในขั้นต้นวิเคราะห์ชุดลูกปิดโนราพบว่า ตัวลูกปิดมีลักษณะเป็น จุด เรียงร้อยจนเกิดเป็นเส้น ซึ่งตรงตามหลักทฤษฎีพื้นฐานทางศิลปะ และเลือกใช้สีที่หลายหลายพบเห็นได้โดยทั่วไป สอดคล้องกับ โสภิต เดชนะ (2562) ได้สร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมร่วมสมัยด้วยวิธีการจุดสีล้วนและลวดลายจากเครื่องแต่งกายโนรา พบว่าผลงานชิ้นนี้ได้รับแรงบันดาลใจจากสีล้วนลวดลายของเครื่องแต่งกายโนราที่ทำด้วยลูกปิดร้อยเป็นลวดลายเป็นรูปทรงต่าง ๆ ด้วยลูกปิดเม็ดเล็กๆ เรียงต่อกันเป็นเส้น จนกลายเป็นรูปทรงที่มีความเป็นอิสระเคลื่อนไหวได้ตามจังหวะของการแสดง

เมื่อพิจารณาลวดลายของชุดลูกปิดโนรา มักเป็นลวดลายเรขาคณิต โดยการเรียงสีเป็นเส้นๆ ซ้อนกันจนได้รูปทรงที่หลายสีเรียงกัน ซึ่งผลการออกแบบลวดลายจากชุดลูกปิดโนราผู้วิจัยยังคงอัตลักษณ์ของรูปทรงลวดลายของชุดโนรา แต่มีการผสมผสานเส้นละสี วางแนวไปในรูปแบบต่างๆ กระทำซ้ำๆกัน จนได้ลวดลายที่ซ้ำกัน สอดคล้องกับ อธิพิพล สิงห์คำ (2557) ได้วิเคราะห์ลวดลายชนิดบายศรีโดยใช้หลักการ Shape Grammars เมื่อพิจารณาลายชนิดมีลวดลายเรขาคณิตอย่างง่ายประกอบด้วย จุดกากบาท รูปสามเหลี่ยม รูปสี่เหลี่ยมขนมเปียกปูน นำหลายๆรูปมาเรียงกันในลักษณะเป็นกลุ่ม ชุดหรือลวดลายต้นแบบ และนำลวดลายต้นแบบมาวางสลับพื้นปลาจนกลายเป็นลวดลายที่ซ้ำๆกัน

2. ในการออกแบบผลิตภัณฑ์ ผู้วิจัยได้ออกแบบลวดลายจำนวน 6 ลวดลายโดยใช้เป็นภาพร่างขาวดำ ได้ส่งให้ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการออกแบบและด้านการแสดงโนราได้วิพากษ์และคัดเลือกจนเหลือ 3 ลวดลาย นำลวดลายทั้ง 3 มาใส่สีโดยวิเคราะห์สีจากชุดลูกปิดโนราที่พบเห็นโดยทั่วไปมาคิดจำแนกหลากหลาย อาทิ สีน้ำเงิน สีส้ม สีเหลือง สีเขียว และสีแดง แล้วนำมาใช้กับลวดลายที่ได้ออกแบบ ทั้งนี้ผู้ที่นำไปใช้งานสามารถนำไปปรับเปลี่ยนสีได้ตามความเหมาะสม ดังเช่น ภาพตัวอย่างเป็นลายที่ออกแบบเดียวกัน แต่เปลี่ยนสีพื้นจากสีน้ำเงินเป็นสีขาว ก็เกิดความโดดเด่นของลายผ้าได้ ในการผลิตผ้า ผู้วิจัยได้ใช้การปริ้นดิจิทัลสำหรับงานผ้าเพื่อความสะดวกในการทดลองงาน แต่ทั้งนี้กรรมวิธีการของการผลิตผ้ามีหลากหลายวิธีโดยเฉพาะงานบาติกก็มีความน่าสนใจ ในการแต่งแต้มสี

ตั้งที่กับสุวิดา แก้วอารีสาภ และปรัชญา กฤษณะพันธ์ (2561) ได้ศึกษากระบวนการสร้างสรรค์คอลเลคชั่นผ้าบาติก โดยกลุ่มบ้านรักมีการนำเสนอเรื่องราวของลวดลายหินสีและลวดลายลูกบิดโบราณของภาคใต้ โดยใช้เน้นลวดลายสีเทอควอยซ์ มีการใช้สีที่หลากหลายโดยสีพื้นใช้สีส้ม ขาว และดำ การสร้างลวดลายกันสีด้วยน้ำข้าว ซึ่งเมื่อน้ำข้าวแห้ง ก็จะเกิดรอยแยก ซึ่งหลังจากกระบวนการนี้จะเป็นการลงสีทับเพื่อให้สีไหลซึมไปตามรอยแยก เกิดเป็นลวดลายสวยงาม

ข้อเสนอแนะ

1. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้นำผลของการออกแบบลวดลายและผลิตภัณฑ์ไปพัฒนาต่อยอดเป็นสินค้าเพื่อเพิ่มมูลค่า
2. กลุ่มบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำแนวคิดของการนำเอกลักษณ์ท้องถิ่นมาออกแบบออกแบบเป็นลวดลายเพื่อนำไปใช้ในงานด้านอื่นๆ
3. ควรนำเอกลักษณ์ของชุมชนมาพัฒนาต่อยอดลวดลายเพื่อสร้างสินค้าที่หลากหลายสามารถสร้างแบรนด์ให้กับชุมชนได้
4. การทำวิจัยครั้งต่อไป นักวิจัยควรนำเอกลักษณ์ของท้องถิ่น หรือผลไม้ของท้องถิ่นมาจัดทำผลงานด้านลวดลายเพื่อออกแบบเป็นผลิตภัณฑ์ในรูปแบบต่างๆ

บรรณานุกรม

- จรรย์สมร แก้วสุข. (2549). ศึกษาขนบในการแสดงและลักษณะการเปลี่ยนแปลงการแสดงโนราในภาคใต้ตอนล่าง. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- จรรย์สมร ผลบุญ และ โอภาส คิสมะ. (2562). การสร้างสรรค์ลวดลายจากศิลปหัตถกรรม (โคระ) ของจำปาศะ. หนังสือประมวลผลการประชุมทางวิชาการ (Proceedings) ในการประชุมทางวิชาการระดับชาติ ระดับชาติวิจัยร่ำไพพรรณี 13(13). 436 – 444
- จันทร์วารรณ บำเรอรัถย์ และสุธี พลพงษ์. (2559). การวิเคราะห์การออกแบบและสื่อความหมายบนบรรจุภัณฑ์ของขนมขบเคี้ยวที่คิดสรร. วารสารนิเทศสยามปริทัศน์. 15(18), 164–165.
- จิราพร จันทินทร และคณะ. (2555). การพัฒนาลวดลายผลิตภัณฑ์ผ้าทอ: การประยุกต์ลวดลายลูปปิดทองเสาพระวิหารวัดพระศรีรัตนมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดพิษณุโลก. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร. 14(2), 14-22.
- ชวน เพชรแก้ว. (2559). โนรา : การอนุรักษ์และพัฒนา. วารสารสารอาศรมวัฒนธรรมวลัยลักษณ์. 16(1), 8 - 10
- ชุดิม ช่างพุ่ม และวิดิยา ปิตตังนโพธิ์ (2559). การศึกษามุมิปัญญางานดอกไม้สดและใบตอง ประณีตศิลป์เพื่อใช้ในการออกแบบลวดลายและ เครื่องประกอบ การแต่งกายสตรี วารสารวิชาการ AJNU ศิลปะสถาปัตยกรรมศาสตร์มหาวิทยาลัยนเรศวร. 5(1), 119–131.
- ธรรมนิตย์ นิคมรัตน์. (2549). เอกลักษณ์ของชุดลูกปิดโนรา. วารสารศิลปกรรมศาสตร์. 2(2) , 48-50
- ธีรวัฒน์ ช่างสาน. (2560). การพัฒนาเครื่องแต่งกายโนราภูมิปัญญาชาวบ้านในจังหวัดนครศรีธรรมราช. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา. 12(1), 93 - 106.
- ปฤนต์ นัจนฤตย์. (2560). การพัฒนาหลักการออกแบบรูปสัญลักษณ์อาหารแบบพอดี้คำ บนฐานหลักการทางศิลปะ และทัศนศิลป์ธาตุ. Veridian E-Journal, Silpakorn University (Humanities, Social Sciences and arts). 10(2), 1563-1565.
- พัทธนันท์ สมานสุข และ พรทิพย์ อันทิวโรทัย (2559). คุณค่าโนรา. วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา. 11(3) , 412 – 414.
- ภัทรานิษฐ์ สีอินพพันธ์ และคณะ (2557). การพัฒนาลวดลายผลิตภัณฑ์ต้นแบบผ้ามัดย้อมด้วยการย้อมจากสีธรรมชาติ. วารสารวิชาการราชภัฏตะวันตก. 9(1), 83 – 89.

- ภิญโญ จิตต์ธรรม. (2508). *โนรา*. สงขลา: โรงเรียนสตรีฝึกหัดครูสงขลา.
- รจนา จันทราสา. (2553). การศึกษาและพัฒนาเอกลักษณ์ลวดลายบ้านเชียงเพื่อประยุกต์ใช้กับผลิตภัณฑ์ผ้าแปรรูปพื้นที่บาติกเพื่อพัฒนารูปแบบเป็นผลิตภัณฑ์หัตถกรรมของที่ระลึก จังหวัดอุดรธานี กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- รพีกร กุศลานนท์และคณะ. (2557). ศึกษาการออกแบบศิลปหัตถกรรมผ้าพื้นถิ่นจังหวัดสกลนคร เพื่อประยุกต์สู่แนวทางการออกแบบผลิตภัณฑ์. *วารสารวิชาการ AJNU ศิลปะสถาปัตยกรรมศาสตร์มหาวิทยาลัยนเรศวร*. 5(1), 91 – 111.
- ศรัมภา จุลนวล. (2558). *โครงการศึกษาศิลปะการแสดงโนราเพื่อการออกแบบผลิตภัณฑ์ตกแต่งภายในที่อยู่อาศัย*. วิทยานิพนธ์ศิลปมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ศิริเพ็ญ ภูมิภิญโญ. (2563). การออกแบบลวดลายเรขศิลป์ผ้าพิมพ์ลายจากอัตลักษณ์ผ้าทอกะเหรี่ยง อำเภอหนองหญ้าปล้อง จังหวัดเพชรบุรี. *วารสารมนุษยสังคมปริทัศน์ (มสป.)*. 22(2), 100 - 121.
- สุจินท์ ดาวเดือน. (2553). การศึกษาและพัฒนาศิลปหัตถกรรมผ้าทอลายโบราณบ้านผาทัง เพื่อเป็นผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้า จังหวัดอุทัยธานี ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร *วารสารวิชาการ AJNU ศิลปะสถาปัตยกรรมศาสตร์มหาวิทยาลัยนเรศวร* 1(1). 44 – 50.
- สุวิตา แก้วอารีลาภ และปรัชญา กฤษณะพันธ์. (2561). กระบวนการสร้างสรรค์คอลเลคชั่นผ้าบาติก. *Veridian E-Journal, Silpakorn University (Humanities, Social Sciences and arts)*. 11(3), 3245-3260.
- โสภิต เดชนะ. (2562). การสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมร่วมสมัยด้วยวิธีการจุด ชุดสีเส้นและลวดลายจากเครื่องแต่งกายโนรา. *วารสารพัฒนศิลป์วิชาการ*. 3(2), 35 – 42.
- อัจจิพร มัชฌิมกะ. (2558). *โนรา : การสร้างสรรค์ศิลปกรรมผ้าสำหรับตกแต่งโรงแรมโนรา ปีช รี สอร์ท แอนด์ สปา เกาะสมุย*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ประสบการณ์ทำงานด้านวิจัย

1. หัวหน้าโครงการวิจัยเรื่อง การสร้างสรรค์ชุดการแสดงจากประวัติศาสตร์ปัตตานี : ประเพณีถวายดอกไม้เงิน ดอกไม้ทอง (กองทุนวิจัยมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ปีงบประมาณ 2557)

การเผยแพร่

1. จรรย์สมร ผลบุญ. “การสร้างสรรค์ชุดการแสดงจากประวัติศาสตร์ปัตตานี : ประเพณีถวายดอกไม้เงิน ดอกไม้ทอง.” วารสารสถาบันวัฒนธรรมและศิลปะ 19 : 1 (กรกฎาคม - ธันวาคม 2560) (ลงชวงวารสารอยู่ในฐาน TCI กลุ่มที่ 1)

2. หัวหน้าโครงการวิจัยเรื่อง การพัฒนาสื่อทำร่าต้นแบบการแสดงรองเง็งตันหยง (งวิจัยคณะศิลปกรรมศาสตร์ (เงินบำรุงการศึกษา) ปีงบประมาณ 2558)

การเผยแพร่

- จรรย์สมร ผลบุญ. “การสืบสานการแสดงรองเง็งตันหยงโดยใช้สื่อทำร่าต้นแบบ.” วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา 12, 1 (มกราคม – มิถุนายน 2560) : 29-40 (ลงชวงวารสารอยู่ในฐาน TCI กลุ่มที่ 1)

3. ผลงานวิจัยเรื่อง การพัฒนาระบบการเรียนรู้และฝึกปฏิบัติท่า รำนาฏศิลป์ (งบประมาณแผ่นดิน (วช.) ปีงบประมาณ 2559)

การเผยแพร่

- JANSAMORN PHOLBOON, MONTON PHOLBOON. (2019). The Development of Terminology Learning System for Thai Classical Dance through Learning Management System. Official Conference Proceedings Official The Asian Conference on Education 2019, Toshi Center Hotel, Tokyo, Japan (Thursday, October 31 – Sunday, November 3, 2019)

4. ผู้ร่วมวิจัยเรื่อง ศิลปหัตถกรรมที่เกี่ยวข้องกับจำปาตะ (กองทุนวิจัยมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ปีงบประมาณ 2559)

การเผยแพร่

- จรรย์สมร ผลบุญ และ โอภาส อีสโม. “การสร้างสรรค์ลวดลายจากศิลปหัตถกรรม (โคระ) ของจำปาตะ.” หนังสือประมวลผลการประชุมทางวิชาการ (Proceedings) ในการประชุมทางวิชาการระดับชาติ ระดับชาติวิจัยรำไพพรรณี ฉบับที่ 13 ปีที่ 13 ตีพิมพ์ปี พ.ศ. 2562 . 436 – 444

5. หัวหน้าโครงการวิจัยเรื่อง การพัฒนาระบบการเรียนรู้เรื่องโขน (งบวิจัยคณะกรรมการศิลปกรรมศาสตร์ (เงินบำรุงการศึกษา) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562)

การเผยแพร่ * รอดิพิมพ์ วารสารวิจิตรศิลป์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ฉบับเดือนกรกฎาคม – ธันวาคม 2565 (เป็นวารสารที่อยู่ในฐาน TCI กลุ่มที่ 1)

6. หัวหน้าโครงการวิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดยีนเครื่อง ในการแสดงนาฏศิลป์ไทย

(งบวิจัยสำนักศิลปะและวัฒนธรรม (เงินบำรุงการศึกษา) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562)

การเผยแพร่

จรรยาสมร ผลบุญ, กำธร เกิดทิพย์ และโอภาส อีสโม. “การพัฒนาชุดยีนเครื่องในการแสดงนาฏศิลป์ไทย” วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา 10,1 (มกราคม – มิถุนายน 2565)

7. หัวหน้าโครงการวิจัยเรื่อง การพัฒนาระบบการเรียนรู้และฝึกปฏิบัติการแสดงโขน

(งบวิจัยคณะกรรมการศิลปกรรมศาสตร์ (เงินบำรุงการศึกษา) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563)

การเผยแพร่ * อยู่ระหว่างดำเนินการจัดเล่ม Proceeding จากงานนำเสนอผลงานวิชาการ The Paris Conference on Arts & Humanities (PCA2022) ณ กรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศส

ผลงานคุณนิตินิพนธ์และวิทยานิพนธ์

- วิทยานิพนธ์และการพัฒนารูปแบบการสืบสานวัฒนธรรมการแสดงของคนไทยเชื้อสายมลายู ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ (คุณนิตินิพนธ์)

- ศึกษาขอบในการแสดงและลักษณะการเปลี่ยนแปลงการแสดงโนราในภาคใต้ตอนล่าง (วิทยานิพนธ์)

ประสบการณ์ด้านที่ปรึกษาโครงการวิจัยและงานสร้างสรรค์ (เฉพาะผลงานที่เผยแพร่)

1. อาจารย์ที่ปรึกษาผลงานระบำสร้างสรรค์ชุด ระบำอำมิสบูชา

วรกรรณ์ กันทิวงค์ และจรรยาสมร ผลบุญ. “ระบำอำมิสบูชาแห่งผ้าชั้นเขาภู” หนังสือประมวลผลการประชุมทางวิชาการ (Proceedings) ใน การประชุมวิชาการระดับชาติ ม.อ.ตรัง วิจัย ครั้งที่ 8 ประจำปี 2562 วิจัยก้าวใหม่เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน วันที่ 29 มีนาคม 2562

2. อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ เรื่องการสร้างสรรค์เรื่องพระสุธนทรงเครื่อง

นวลจันทร์ หนูพรหม และจรรย์สมร ผลบุญ. “รำพระสุธนทรงเครื่อง” หนังสือประมวลผลการประชุมทางวิชาการ (Proceedings) ใน การนำเสนอผลงานสร้างสรรค์ระดับชาติ “มหกรรมวัฒนธรรมท้องถิ่นร่วมสมัย” วันที่ 29 พฤศจิกายน 2562

3. อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ เรื่อง การศึกษากระบวนการทำและสร้างสรรค์ชุดยีนเครื่องพญานกสตาอยู่ในโขน ตอน พระรามเดินดง องค์ทศกัณฐ์ลักนางสีดา ของรองศาสตราจารย์สมชาย พูลพิพัฒน์

โสภณัฐ เจริญรูป และจรรย์สมร ผลบุญ “การศึกษากระบวนการทำและสร้างสรรค์ชุดยีนเครื่องพญานกสตาอยู่ในโขน ตอน พระรามเดินดง องค์ทศกัณฐ์ลักนางสีดา ของรองศาสตราจารย์สมชาย พูลพิพัฒน์” *รางวัลบทความดีเด่น หนังสือประมวลผลการประชุมทางวิชาการ (Proceedings) ในการประชุมทางวิชาการระดับชาติ ศิลปะและวัฒนธรรมท้องถิ่นครั้งที่ 1 วันที่ 15-16 กุมภาพันธ์ 2564. ณ สำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา พิมพ์เผยแพร่เมื่อเดือนเมษายน พ.ศ. 2564 หน้า 43 - 59

4. อาจารย์ที่ปรึกษา สารนิพนธ์ เรื่อง การสร้างสรรค์นาฏศิลป์ไทยร่วมสมัย ระเบียบอวยพรชุด ว่าน ไชว อู่ เจียง

พิรเดช วิเชียรรัตน์ และจรรย์สมร ผลบุญ. “ระเบียบอวยพรชุด ว่าน ไชว อู่ เจียง” หนังสือประมวลผลการประชุมทางวิชาการ (Proceedings) ใน การประชุมวิชาการระดับชาติ ม.อ.ตรัง วิจัย ครั้งที่ 10 ประจำปี 2564 มุ่งหน้าก้าวไกล พัฒนาวิจัยและนวัตกรรม วันที่ 12 มีนาคม 2564= พิมพ์เผยแพร่เมื่อ เมษายน พ.ศ. 2564 หน้า 1047-1059

5. อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ เรื่องชุดการแสดงเพื่อผู้สูงอายุ ชุดระบำฤๅษีตัดตนเพื่อคนสูงวัย

ธิดารัตน์ เพชรหนู และจรรย์สมร ผลบุญ. “ชุดการแสดงเพื่อผู้สูงอายุ ชุดระบำฤๅษีตัดตนเพื่อคนสูงวัย” หนังสือประมวลผลการประชุมทางวิชาการ (Proceedings) ใน การประชุมวิชาการระดับชาติ ม.อ.ตรัง วิจัย ครั้งที่ 10 ประจำปี 2564 มุ่งหน้าก้าวไกล พัฒนาวิจัยและนวัตกรรมวันที่ 12 มีนาคม 2564 = พิมพ์เผยแพร่เมื่อ มีนาคม พ.ศ. 2564 หน้า 1073-1085

6. อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ เรื่อง การสร้างสรรค์การแสดงชุด มัจฉาลีลา

ศุภชัย สุขสำราญ และจรรยาสมร ผลบุญ “การสร้างสรรค์การแสดงชุด มัจฉาลีลา” วารสาร
ศิลปวัฒนธรรมสวนสุนันทา 1, 1 (มกราคม - มิถุนายน 2564)

